

University College Nordjylland

A-484-11-49 BA DA

BA Dansk

Prædefineret information

Startdato:	11-03-2015 09:00	Bedømmelsesform:	Dansk 7-trinsskala
Slutdato:	27-03-2015 12:00	ECTS:	10
SIS-kode:	JE000306		
Intern bedømmer:	Jørgen Bærenholdt		
Intern bedømmer:	Bodil Christensen		

Deltager

Navn:	Natascha Worre Ambjørn
UCN ID:	1012847@ucn.dk

Information fra deltager

Lærer/Underviser *:	Bodil Christensen
Titel *:	SMS-litteratur med udgangspunkt i elevfaglighed og kompetencer i danskundervisningen
Sideantal *:	35

Word cloud containing terms such as: **samtale**, Kommunikation, Kreativitet, Fælles, Feedback, Følgeskolen, Kompetencer, Virkemidler, Mobiltelefoner, Mål, Sprogkoder, Selvregulering, Selvvurdering, Kammeratvurderinger, Online, Sokratiske, Læsning, Litteratur, Og medier, Innovation, Udskolingen, Læring, Faglighed, Åben, Dansk, Social, Samarbejde, It, SMS-litteratur, Unge, Forenklede, Sprogkoder, Selvvurdering, Selvregulering, Kammeratvurderinger, Online, Sokratiske, Følgeskolen, Kompetencer, Virkemidler, Mobiltelefoner, Mål, Sprogkoder, Selvvurdering, Kammeratvurderinger, Online, Sokratiske, Læsning, Litteratur, Og medier, Innovation, Udskolingen, Læring, Faglighed, Åben, Dansk, Social, Samarbejde, It, SMS-litteratur, Unge, Forenklede.

Navn:	Natascha Worre Ambjørn
Studienr.:	A110002
Fag:	Dansk
Faglig vejleder:	Bodil Christensen
Pædagogisk vejleder:	Jørgen Bærenholdt
Antal sider i alt, inkl. forside	35 (77.796 anslag fordelt på 26 A4 sider)
Titel på bacheloropgaven (kommer til at stå på eksamensbevis)	SMS-litteratur med udgangspunkt i elevfaglighed og kompetencer i danskundervisningen
“Min opgave må senere benyttes til undervisnings- og/eller udviklingsformål” Accept ved min underskrift	

Indholdsfortegnelse

1 Indledning	2
2 Problemformulering	3
3 Metode	3
4 Undervisningsforløb	4
5 Præsentation af empiri	4
6.1 SMS-litteratur	5
6.1.1 Børn, unge og medier	5
6.1.2 Kommunikation	6
6.1.3 Mobil e-læring med web 2.0	7
6.1.3 Arbejdet med SMS-noveller	7
6.2 Elevfaglighed	8
6.2.1 Den sokratiske samtale	9
6.2.2 Selvvurdering og selvregulering i den sokratiske samtale	10
7.1 Tegn på elevfaglighed	12
7.1.1 Skrivning	13
7.1.2 Tegn på elevfaglighed i kammeratvurderingerne	13
7.1.2.1 De elevfaglige tegn som udgangspunkt for planlægning af fremtidig undervisning	15
7.2 SMS-litteraturens kvaliteter	16
7.2.1 Elevernes digitale produktioner skaber fagligt udbytte	19
7.2.2 Det smarte ved SMS-litteraturen	20
7.3 Er læring af SMS-litteratur en relevant kompetence?	21
7.3.1 SMS-litteratur i forhold til kompetencemål	23
8 Elevfaglighed og skolereform anno 2014	24
9 Konklusion	25
10 Perspektivering	27
11 Bilag	28
Bilag 1 – Overordnet undervisningsplan over forløbet om SMS-litteratur	28
Bilag 2 – Elevernes anmeldelse af SMS-noveller	31
12 Litteraturliste	33
13 Figurer	34

1 Indledning

”Ikke alt, der kan tælles, tæller, og ikke alt, der tæller, kan tælles.”¹ Således har den tyske fysikteoretiker Albert Einstein engang udtalt sig. Men hvordan stemmer denne udtalelse overens med nutidens idealer om kompetencer, mål og evaluering? Samt kravet om offentliggørelse af eksamensgennemsnit for de forskellige skoler, og de mange nationale tests, man gennemfører, såsom PISA, ICCS og TALIS.

Der er i den grad sket et synsvinkelskift gennem tiden. Der er blevet en tendens til, at dét, der kan tælles i kvantitative tal, er dét, der lægges vægt på i folkeskolen. Dette kommer sig blandt andet af, at nutidens konkurrenceorienterede samfund har fået gennemgribende indflydelse på folkeskolen gennem politiske tiltag. De tal vi ser i PISA-undersøgelserne bliver skelsættende for, hvilke kompetencer politikerne vælger skal fremmes hos eleverne. Men i folkeskolen er der mange former for kompetencer og fagligheder, som er en del af lærernes og elevernes hverdag. Her går det ikke kun ud på at regne hurtigt, læse hurtigt og have korrekt grammatik og retskrivning hele tiden. For det er ikke de faglige, målbare kompetencer alene, der gør eleverne til gode og kompetente medborgere. I folkeskolens formål §1, stk. 3 står der skrevet: ”Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre.” På baggrund af netop denne paragraf har der ofte været diskussioner om, hvorvidt folkeskolen skal have et nyt fag, der hedder medborgerskab. Imidlertid er dette fag aldrig blevet til noget. Først og fremmest er det en måde at undervise eleverne på, som skal spille ind i skolens hverdag. Derudover bliver størstedelen af dette ansvar videregivet til samfundsfaget. Men en tredje hypotese kunne være, at faget ikke er målbart, så derfor skal det ikke tage timer fra de andre vigtige og målbare fag såsom matematik, dansk, biologi etc. Så hvordan tilgodeser vi de sociale, kreative og innovative kompetencer, når fokus er rettet stift mod de målbare kompetencer? Og fremmer dette fokus på at klare sig godt i diverse tests læringen?

Et uheldigt udfald ved denne form for summativ testkultur kan dækkes af begrebet *teaching to the test*.² Ved denne form for undervisning vil læreren hele tiden fokusere på, at eleverne klarer testen godt, og der undervises kun i de ting, som eleverne kan risikere at blive testet i. Dermed kan man risikere, at undervisningen ikke længere vil blive styret af de fælles mål, men derimod testenes indhold.

I denne opgave vil jeg tage afsæt i danskfaget, hvor jeg i min praktik på Vodskov Skole har forsøgt at tilrettelægge et undervisningsforløb, der ikke skulle tage udgangspunkt i de målbare kompetencer. Jeg ville i stedet fokusere på elevernes sociale, kreative og innovative kompetencer. Derfor planlagde jeg et forløb, som jeg med 100 % sikkerhed vidste, at de aldrig havde haft før. Meningen med dette forløb var at kombinere elevernes faglighed inden for litteraturlæsning med elementer fra deres hverdag, hvor de gennem elevproduktioner, refleksion og samtale skulle få øje for de undervisningsmål, vi sammen havde opnået. Min undervisning skulle derfor bero på, *at det ikke er alt, der tæller, der kan tælles*.

¹ Albert Einstein (1879 – 1955)

² Teaching to the test er et begreb som, den amerikanske professor ved UCLA, James Popham introducerede omkring år 2001.

2 Problemformulering

Hvorledes kan man tilrettelægge et undervisningsforløb i dansk, i overbygningen, med fokus på SMS-litteratur og med udgangspunkt i elevfaglighed? Hvilke danskfaglige kompetencer kvalificeres gennem arbejdet med SMS-litteratur?

3 Metode

For at besvare ovenstående problemformulering, vil jeg tage udgangspunkt i mine empiriske undersøgelser, som er foretaget i min praktik på Vodskov Skole, hvor jeg underviste en 8. klasse i dansk syv lektioner om ugen. I den tid, hvor jeg var i praktik, lavede jeg to forskellige forløb med klassen. Det ene, og første, forløb omhandlede SMS-litteratur, det andet forløb omhandlede dansk grammatik. I min opgave vil jeg tage udgangspunkt i det første forløb, hvor jeg indsamlede skriftlig empiri i form af elevernes egne produktioner og anmeldelser, samt mundtlig empiri foretaget løbende under samtaler og en afsluttende evalueringssamtale, som vi afholdt i slutningen af første forløb. De mundtlige undersøgelser tager udgangspunkt i den sokratiske samtale og Pauline Gibbons³ praktiske principper til effektiv samtale⁴. Disse kvalitative undersøgelser, mundtlige og skriftlige, sammenholdt med generelle observationer, vil være det empiriske grundlag, som denne opgave hviler på. I denne opgave vil jeg sammenholde min empiri med de unges brug af mobiltelefoner, hvilket er opgjort i en rapport fra 2014 kaldet *Net Children Go Mobile*. Denne rapport støtter op om Birgitte Holm Sørensen⁵ tolkning af børn og unges adfærd på de digitale platforme, samt den kommunikation, der finder sted i sms- og chatsproget. Herudover tager min opgave udgangspunkt i Vibeke Hetmars⁶ begreb om elevfaglighed, hvilket jeg vil sammenholde med nutidens idealer om udviklingen af kompetencer set i forhold til min empiri.

Denne opgave er opbygget efter en hermeneutisk tilgang, hvor jeg løbende analyserer og vurderer min empiri ud fra de valgte teorier. Undervejs skal min empiri ses i sammenhæng med det samlede teoretiske grundlag, som denne opgave bygger på.

Jeg vil starte med kort at præsentere det undervisningsforløb, der ligger til grund for mine empiriske undersøgelser, herefter vil jeg kort præcisere, hvilke typer af empiri jeg har indsamlet, og tankegangen bag denne empiriindsamling. Ydermere vil jeg kort redegøre for SMS-litteraturens tilblivelse, samt børn og unges brug af mobiltelefoner. Herudover vil jeg redegøre for den kommunikative sprogkode, der er i nutidens sms- og chatsprog. Da opgaven tager afsæt i begrebet elevfaglighed, vil jeg tilmed afdække betydningen af dette begreb, samt forklare min egen forståelse af begrebet ud fra Vibeke Hetmars teori. Undervejs i opgaven vil jeg benytte mig af mindre observationer eller aktiviteter, som jeg har gennemført med eleverne, som et praktisk eksempel på den teori, jeg anvender.

Dette bachelorprojekt har til hensigt at afdække, hvorledes SMS-litteratur er et relevant forløb i udskolingen, samt hvilke kompetencer, der kan udvikles gennem arbejdet med SMS-litteratur. Derfor vil jeg beskrive, analysere og vurdere SMS-litteraturen ud fra forskellige parametre. Slutteligt vil jeg søge at besvare

³ Pauline Gibbons er Associate Professor på School of Education, University of New South Wales i Australien

⁴ Gibbons 2009: pp. 38 – 43

⁵ Birgitte Holm Sørensen er professor ved Institut for Læring og Filosofi (HUM), København

⁶ Vibeke Hetmar er professor ved DPU, Aarhus Universitet, og medvirker i forskningsprogrammet Fagdidaktik

problemformuleringen i en sammenfattende konklusion, og herefter give mit bud på SMS-litteraturens fremtid i perspektivering.

4 Undervisningsforløb

Jeg har i min 4.-årspraktik undervist en 8. klasse i emnet SMS-litteratur. Jeg valgte netop dette emne, fordi jeg ville arbejde med undervisning af multimodale produktioner, samt læsning på andre platforme.

Forud for planlægningen af undervisningsforløbet, havde jeg gjort mig visse overvejelser i forhold til valg af SMS-novelle, øvelser og relevans. Jeg ønskede at udfordre elevernes forståelse af en tekst, derfor valgte jeg SMS-novellen *Er du OK?*⁷, hvor man modtager 23 beskeder fordelt på to dage. Disse beskeder sendes af flere forskellige personer. Beskederne udgør tilsammen en helhed omkring det, der skete den 11. september 2001, hvor World Trade Center i New York blev udsat for et terrorangreb.

Eftersom 11. september-angrebet fandt sted, da eleverne var et til to år gamle, valgte jeg, at eleverne også skulle have lidt historisk viden om 11. september, så SMS-novellen ikke ville virke alt for fremmed for dem. Derfor læste vi blandt andet en artikel fra *historiefaget.dk*⁸, og så en 15. minutters stemningsvideo fra *Youtube.com*⁹.

For at hjælpe eleverne til at skabe sammenhæng i SMS-novellen, valgte jeg, at de skulle lave et mindmap. Dette vil jeg komme nærmere ind på i kapitel 5: Præsentation af empiri.

Efter arbejdet med SMS-novellen *Er du OK?*, skulle eleverne i gang med at producere deres egen SMS-novelle. Hertil stillede jeg forskellige krav, eksempelvis måtte SMS-novellen højst strække sig over to dage, de skulle være opmærksomme på sproglige virkemidler og tegnsætning, hvilket vi arbejdede med i forløbets opstart. Som led i produktionen af egen SMS-novelle, skulle eleverne sende deres SMS-novelle til en klassekammerat. Dette skulle de gøre, så der var et mål med produktionen. Herefter skulle de lave en anmeldelse af den SMS-novelle, som de havde modtaget fra en klassekammerat og videregive denne til forfatteren af SMS-novellen.

Dette blev enden på undervisningsforløbet om SMS-noveller, hvor vi slutteligt havde en mundtlig evaluering i plenum. En overordnet undervisningsplan for temaet om SMS-litteratur kan ses i bilag 1.

5 Præsentation af empiri

I praktikken har jeg indsamlet forskellige typer af empiri. Det jeg fokuserede på allerede i planlægningsfasen, var, at eleverne skulle lave deres egne produkter i form af en SMS-novelle. Disse SMS-noveller har hver elev først skrevet ned i Google Docs, som et manuskript for, hvornår de skulle sende SMS'erne, og hvad der skulle stå i dem. Eleverne har delt deres SMS-noveller med mig via Google Drev.

Foruden SMS-novellerne har eleverne, som tidligere nævnt, produceret mindmaps. Disse mindmaps måtte eleverne selv bestemme, hvordan de lavede. Det eneste krav jeg stillede var, at de skulle være elektroniske.

⁷ Smspress.dk: www.kortlink.dk/smspress/fumf d.9/2-15

⁸ Historiefaget.dk: www.kortlink.dk/historiefaget/fuks d.9/2-15

⁹ Youtube.com: www.kortlink.dk/youtube/fuky d.9/2-15

Fem ud af seks grupper lavede deres mindmap på www.mindmeister.com. Den sjette gruppe lavede mindmappet via Google Drawings.

Eleverne fik her metodefrihed, via elektroniske midler, til at finde den løsningsmodel for mindmappet, der passede dem bedst. Men det overordnede mål med opgaven var, at eleverne kunne skabe sammenhæng ud fra forskellige elementer i teksten, samt få et bedre kendskab til de mange personer i *Er du OK?*.

Da jeg havde afsluttet min første undervisningssession med eleverne i 8. klasse, tog jeg den beslutning, at lave en praktikdagbog. Jeg satte mig ned efter hver undervisningssession og skrev om, hvordan forløbet var gået den pågældende dag; mine observationer af elevernes respons på de forskellige opgaver samt de reflektioner, jeg gjorde mig undervejs.

Evalueringen af emnet foregik mundtligt. Her brugte jeg samtalen til at fordre metakognition hos eleverne. Jeg vil komme nærmere ind på de værdier, der ligger i samtalen fremfor spørgeskemaer, eller tests, i kapitel 6.2.1 Den sokratiske samtale.

6.1 SMS-litteratur

SMS-litteratur er et forholdsvist nyt format inden for litteratur herhjemme i Danmark. Men i Japan, hvor SMS-litteraturen har sin oprindelse, opstod den for ca. 15 år siden. Dette skyldes blandt andet at japanernes mobilteknologi var langt mere udviklet, men samtidig bruger japanerne timevis på transport hver dag, hvilket betyder, at mobiltelefonen er en langt større del af japanernes hverdag.

I Japan er det mest de unge, der læser SMS-litteratur, fordi SMS-litteraturen ikke er særlig velanset blandt de japanske forfattere og forlag, da de mener, at den er for overfladisk. Derudover har japanerne en lang tradition for at læse tegneserier, manga og haiku.

I Danmark er det faktisk alle aldersgrupper, der læser SMS-litteratur, selvom vi i Vesten har en større tradition for at læse tykke bøger med lange sætninger. Og hvor det i Japan er anonyme unge mennesker, der selv skriver SMS-litteraturen, er det herhjemme i forvejen kendte forfattere såsom: Merete Pryds Helle og Kenneth Bøgh Andersen, der skriver SMS-litteraturen.¹⁰

6.1.1 Børn, unge og medier

År 2000 var et markant år inden for et børne-, unge- og medieperspektiv. Børn og unge fik for alvor adgang til Internettet, og de digitale medier blev en integreret del af børn og unges hverdagsliv.¹¹ En undersøgelse fra 2014 viser, at 77 % af børn og unge mellem 9 og 16 år, i Danmark, bruger Internettet hver dag. Dog er der en aldersforskel, idet 78 % af 15-16-årige bruger Internettet hver dag, men kun 26 % af de 9-10-årige bruger det hver dag.¹²

Samtidig med at de har taget Internettet til sig, er mobiltelefonen blevet et kropsnært medie, som børnene tager med sig overalt. Mobiltelefonen sætter dem i konstant kontaktmulighed gennem samtaler, SMS, Fa-

¹⁰ Danskfaget.dk: www.kortlink.dk/danskfaget/g95v d.6/3-15

¹¹ Holm Sørensen 2011: p. 89

¹² Net Children Go Mobile 2014: p. 5

cebook og Messenger, men samtidig kan den være omdrejningspunkt for underholdning gennem spil og videoer.¹³

Der sker i stigende grad en digitalisering af medier, legetøj og brugsgenstande. Denne digitalisering bliver både en forudsætning og en medskabende faktor for børns handlinger og aktiviteter.¹⁴

Som det ses i figur 1, er det kun 60 % af de 15-16-årige, der bruger sin mobil på daglig basis. Dette lave tal skyldes, at undersøgelsen er lavet for en række EU-lande, med stor forskel i BNP og SES (Socioøkonomisk status). Figur 6¹⁵ i rapporten viser, at landene Irland, Portugal, Belgien og Rumænien ligger langt fra Danmark, Italien og Storbritannien i deres mobile forbrug.

Derfor trækker de fire lande (IR, PT, BE og RO) den samlede statistik ned, som det ses i figur 1.

Man kan argumentere for, at procentsatsen for de 15-16-årige i Danmark vil være væsentligt højere, eftersom 72 % af alle 9-16-årige, i Danmark bruger deres mobiltelefon hver dag.¹⁶

I opstarten af forløbet om SMS-noveller havde jeg en samtale med klassen om, hvor meget de brugte deres mobiltelefoner dagligt. Denne samtale førte vi på baggrund af materialet fra bogen *Altid online*¹⁷, hvor eleverne havde fået kapitlet om SMS.

Klassen delte sig groft set i to grupper. Gruppe 1: Denne gruppe var specielt præget af pigerne. De brugte deres mobiltelefoner meget til at sende SMS'er til hinanden, gå på nettet, tage billeder osv. Gruppe 2: Denne gruppe var specielt præget af de drenge, der spillede på computer og konsol. De brugte ikke rigtig mobiltelefonerne til at SMS'e med kammerater. Det var oftest, når mor eller far skrev en besked, at mobilen blev brugt. I stedet brugte de Steam-chat eller Facebook-Messenger til at sende beskeder til hinanden. De gik på nettet fra deres iPads eller computere derhjemme.

6.1.2 Kommunikation

Børn og unges kommunikation er vokset eksplosivt, i takt med Internettet og mobiltelefonens udbredelse. Det er ikke altid indholdet af kommunikationen, der er det vigtigste, men derimod det, at være online og holde sig opdateret, der er essentielt. Derfor er der med tiden blevet udviklet et SMS- og chatsprog, som er konstant under udvikling. For at kompensere for fraværet af mimikken, er der udviklet en lang række smileys og emotikoner.¹⁸ Derudover bliver der også gjort brug af: versaler, speciel tegnsætning, forkortelser, regibemærkninger, idiolekter og sociolekter. Dette sprog i udvikling er en kode, der skal læres, når man ønsker at kommunikere hurtigt.

For at få et indblik i, hvor meget eleverne i 8. klasse gjorde brug af og kendte til det online kommunikationssprog, lavede jeg en lille øvelse med dem. Eleverne skulle, to og to, diskutere og notere, hvilke forkor-

Børn og unges brug af smart-phones på daglig basis, 2014:

Alder:	Dagligt brug i %:
9-10 år	13 %
11-12 år	35 %
13-14 år	52 %
15-16 år	60 %

Figur 1: Net Children Go Mobile

¹³ Holm Sørensen 2010: p. 56

¹⁴ Holm Sørensen 2011: p. 90

¹⁵ Net Children Go Mobile 2014: p. 8

¹⁶ Net Children Go Mobile 2014: p. 7

¹⁷ Jespersen 2012: p. 30

¹⁸ Holm Sørensen 2011: pp. 98 - 99

telser de gjorde brug af. Herefter skulle de prøve at lave deres egne nye forkortelser. Som opsamling på øvelsen skrev jeg alle de forkortelser op, som eleverne bød ind med, på tavlen. Herefter skulle jeg gætte, hvad forkortelserne stod for. Hvis jeg ikke kunne gætte, hvad forkortelserne stod for, måtte de andre grupper komme med gæt.

Det er min klare fornemmelse, at eleverne syntes, at denne øvelse var sjov og udfordrende. De fik lov til at vise, hvor gode de var til denne form for kommunikation, men samtidig blev de udfordret på sproget og afkodning heraf, idet de skulle lave egne forkortelser og gætte svaret på hinandens. De synes blandt andet det var sjovt, fordi jeg også engagerede mig i gættelegen.

6.1.3 Mobil e-læring med web 2.0

Fordelen ved brug af mobil e-læring er, når man eksempelvis vælger mobiltelefonen som redskab, at den moderne mobiltelefon faktisk er en avanceret multimediemaskine, og de fleste elever har én i lommen.

Mobilen er i elevernes bevidsthed et uundværligt værktøj, som de bruger til kommunikation, medieafspiller, spil og kamera.¹⁹

Den mobile e-læring kan sidestilles med Stephen Downes²⁰ teori om PLE²¹ (Personal Learning Environment), hvor det netop er individet der styrer, hvorfra de får informationer fx iBooks, Google Docs, Facebook etc.

Der kan være gevinster, med hensyn til elevmotivation, i at tilrettelægge danskfagligt arbejde, hvor man benytter sig af mobil e-læring. Da den virtuelle formidling, som mobil e-læring benytter sig af, indeholder et bredt register af sproglige koder og multimodale former, har det et godt potentiale i forhold til elever, der lærer dårligt fra alment skrevet tekst. Derudover er teknologien i forvejen et centralt omdrejningspunkt i elevernes fritidsliv.²²

6.1.3 Arbejdet med SMS-noveller

SMS-novellen skærer, danskfagligt set, helt ind til benet med hensyn til sprog og komposition. Selv de elever, der har skriftsproglige problemer, læser og skriver SMS'er. Derfor vil arbejdet med denne genre appellere til alle i klassen.²³

Herudover er en af fordelene også, at eleverne ikke har mulighed for at læse frem, eftersom alle eleverne kun modtager et bestemt antal SMS'er om dagen. Dette giver god mulighed for at lade eleverne analysere de sproglige og litterære detaljer, der kan pege fremad i fortællingen. Ydermere kan man lade eleverne komme med deres bud på, hvordan handlingen vil udvikle sig, og hvorfor de tror det.

SMS-novellen er en ny kortform, hvor eleverne har særlig gode muligheder for at digte med og reflektere over genre og sprog. Med SMS-novellerne kan eleverne opleve "deres eget" medie som en litterær udtryksform.

Alinea: www.kortlink.dk/alinea/g4sz

¹⁹ Asmussen 2011: p. 208

²⁰ Stephen Downes (født 6. april 1959) er designer og kommentator inden for feltet online læring og nye medier.

²¹ Downes, video: www.kortlink.dk/youtube/g58q

²² Asmussen 2014: pp. 75 - 77

²³ Asmussen 2014: p. 78

Det var selvfølgelig ikke muligt at diskutere, hvordan handlingen ville udvikle sig med SMS-novellen *Er du OK?*, da eleverne i forvejen kendte til historien omkring 11. september-angrebet. Men i stedet for at diskutere, hvordan handlingen ville udvikle sig, kunne vi diskutere de sproglige detaljer, stemningen, skildringen af angrebet og oplevelsen af at modtage disse SMS'er.

6.2 Elevfaglighed

Vibeke Hetmar introducerede os i 1996 for begrebet elevfaglighed i sin ph.d.-afhandling *Litteraturpædagogik og elevfaglighed*. Her udvidede hun den didaktiske trekant med en litteraturpædagogisk model, der udspiller sig uden for undervisningens rum. Trekanten indeholder som bekendt en a-, b- og c-akse. A-aksen udgør lærerfagligheden og repræsenterer dermed lærerens faglige forhold til det stof, der er undervisningens genstand. B-aksen repræsenterer lærer-elevforholdet og klasserumsinteraktionen. C-aksen udgør elevfagligheden og repræsenterer det forhold, eleverne har til stoffet.²⁴

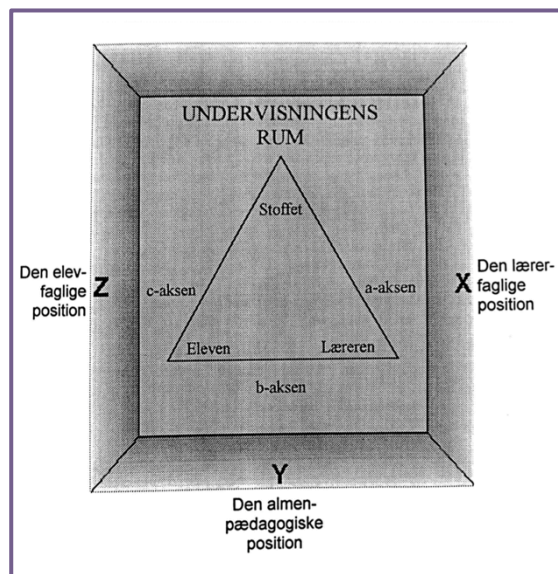
Normalt er lærerfagligheden i centrum for fagdidaktikken, og klasserumsinteraktionen er i centrum for almenpædagogikken, men elevfagligheden har ikke nogen tradition for at være i centrum. Dog har elevernes erfaringer en lang tradition inden for almenpædagogikken. Men eleverfaringer og elevfaglighed er ikke det samme, og derfor bør de to begreber holdes adskilte.²⁵

Hetmar vælger bevidst at anvende begrebet elevfaglighed fremfor elevkompetence, da betegnelsen kompetence normalt er knyttet til en bestemt synsvinkel inden for det fagdidaktiske felt. Hun lægger vægt på, at faglighed ikke er en statisk men en dynamisk tilstand, og er derfor ikke et udtryk for et endemål, men er knyttet til faglige processer.²⁶

Hun pointerer ydermere at betegnelsen elevfaglighed er et signalord, og en opfordring til at foretage et synsvinkelskift, der gør det muligt at bygge den litteraturpædagogiske tænkning og praksis på det eleverne kan, fremfor på det de ikke kan.²⁷

Desværre er elevfagligheden stort set usynlig, og derfor er det nødvendigt at tilrettelægge undervisningsforløb, der kan bidrage til synliggørelse af elevfagligheden.

Fra den elevfaglige position, Z, kan faglighed, personlighed og klasserumsinteraktionen ikke skilles ad. Eleven er ikke bare faglig i snæver forstand. "Elevens identitet som faglig sparringspartner er i den grad knyttet til hvordan han føler sig tilpas i de konkrete undervisningssituationer, at det er meningsløst at skille

Figur 2: Litteraturpædagogisk model af Hetmar 1996.

²⁴ Hetmar 1996: pp. 17 – 21

²⁵ Hetmar 1996: p. 21

²⁶ Hetmar 1996: pp. 162 – 163

²⁷ Hetmar 1996: p. 163

undervisningsformer, socialt klima og faglighed ad. Det er tre sider af samme sag.²⁸ Dermed handler undervisning om mere end fag, set fra den elevfaglige position. Eleven befinder sig i en livsperiode, hvor han er pligtig til at lade sig undervise og samtidigt opbygge sin identitet som individuelt og socialt individ. Derfor skal læreren fordre metakognition hos eleven, så både lærer og elev kan få synliggjort elevfagligheden. Metakognition er den lærendes bevidsthed om egne læringsprocesser.²⁹ Læreren skal stille spørgsmål, som eleven tror der ikke findes svar på, fx "hvorfors har du brugt så stærkt et udtryk her?" Når eleverne begynder at formulere sig metakognitivt i konkrete faglige situationer, bliver elevfagligheden synlig for læreren. Dermed kan læreren tilrettelægge en litteraturundervisning, der bygger på de vækstpunkter, som findes i elevfagligheden.³⁰

Ud fra dette bliver min forståelse af elevfagligheden, at det er en dynamisk proces, der sker i samspil mellem undervisning, elevens livsperiode og det sociale klima. Dertil er eleven i besiddelse af en faglig viden, som eleven har tilegnet sig uden for skolens rum, eksempelvis gennem PLE. Denne elevfaglighed tager udgangspunkt i elevernes egenverden³¹.

6.2.1 Den sokratiske samtale

I mine tidligere praktikforløb har jeg ofte benyttet mig af spørgeskemaer som evalueringsform, men jeg har undertiden fundet forskellige ulemper ved spørgeskema-evalueringer. Blandt disse ulemper kan nævnes: mindre svarvillighed, intime spørgsmål besvares sjældnere, begrænset mulighed for at konstatere manglende svarevne, begrænset mulighed for uddybende spørgsmål eller kommentarer og man skal passe på med for lange skemaer. Til gengæld er der visse fordele, såsom: nemt at administrere og god tid til besvarelsen.

Grundet de førnævnte ulemper af spørgeskema-evalueringer valgte jeg, i denne praktik, at evalueringen af forløbet om SMS-noveller skulle være en samtale-evaluering. Dette valgte jeg blandt andet fordi man gennem samtalen kan stille eleverne nogle mere dybdegående og opfølgende spørgsmål, der har til hensigt at fremme elevernes metakognition, som er tæt forbundet med elevfagligheden.

Jeg valgte derfor at tage udgangspunkt i den sokratiske samtale, da den gav mulighed for at uddybe elevernes kundskaber, inden for de emner som samtalen drejede sig om. Eksempelvis indledte jeg samtalen med at spørge eleverne "Hvad synes I om det, at modtage SMS-novellen *Er du OK?* ". Herefter fik hver elev mulighed for at svare på spørgsmålet, og komme med sine egne refleksioner over forløbet, og det at modtage SMS'er som en del af danskundervisningen. Til dette spørgsmål svarede Robert "Det har været meget anderledes i forhold til det vi arbejder med normalt, men det var specielt sjovt at skrive sin egen SMS-novelle." Oskar svarede "Det var okay, men mærkeligt

Den sokratiske samtale sigter mod at træne børns og unges kritiske tænkning, deres færdigheder i at forstå og udtrykke sig sprogligt og deres evner til at samarbejde.

Pihlgren 2011: p.44

²⁸ Hetmar 1996: p. 385

²⁹ Hetmar 1996: p. 386

³⁰ Hetmar 1996: pp. 381 – 387

³¹ Begrebet egenverden stammer fra den tyske professor i pædagogik, Thomas Ziehe. Egenverden er et begreb, der dækker over de ting, som eleverne interessere sig for, og gider at engagere sig i. Det er som en lille Ø eleven bor på, og helst ikke bevæger sig ud fra.

med det at få en SMS!” Generelt var den udprægede holdning blandt eleverne, at det var et spændende forløb, men de synes det sjoveste var at skrive sin egen SMS-novelle.

Disse svar kunne jeg selvfølgelig også have fået, og udledt, af et spørgeskema. Derfor måtte jeg udnytte muligheden i samtalen ved at stille eleverne mere dybdegående spørgsmål til de svar, de kom med. Eksempelvis spurgte jeg: ”Hvad var det præcis, der gjorde det sjovere selv at skrive en SMS-novelle, fremfor at modtage en?”. Til dette spørgsmål krævede eleverne mere betænkningstid, og jeg gjorde mig umage med ikke at afbryde elevernes tankestrøm ved eksempelvis at stille endnu et spørgsmål, eller forsøge at komme med svarmuligheder. Her havde jeg fokus på Pauline Gibbons’ praktiske principper til effektiv samtale, da det var vigtigt for mig, at eleverne selv kom med et svar på spørgsmålet, ved hjælp af deres egne evner til refleksion og metakognition.

Foruden det fokus jeg havde på de praktiske principper til effektiv samtale, besad klassen visse dialogiske dyder. Eksempelvis havde klassen god modtagelighed, selvdisciplin, koncentration, oprigtighed, respekt og generøsitet i vores fælles åbne samtale. Og med de praktiske principper søgte jeg at øge elevernes begrundelse og mod i samtalen.³² Da det er en vigtig del af forståelsen for sin elevfaglighed, at man kan begrunde sine synspunkter og tolkninger, samt have modet til at fremføre dristige tolkningsmuligheder og forslag.

6.2.2 Selvvurdering og selvregulering i den sokratiske samtale

Selvvurdering vil sige, at eleven vurderer sig selv og reflekterer over, hvorvidt et læringsmål eller kriterium er nået.

Slemmen 2012: p. 128

Trude Slemmen³³ præsenterer os - i sin bog *Vurdering for læring i klasserummet* - for begrebet selvvurdering.

Eleverne skal vurdere sig selv, således at de forstår hovedformålet med det, de skal lære, for senere at forstå, hvad de skal gøre for at opnå målet.

Selvvurderingen kan variere i tid og omfang. Man kan vælge at bruge få minutter på korte refleksionsopgaver, lave vurderingsskemaer, have en samtale med en klassekammerat eller planlægge mere komplekse og tidskrævende aktiviteter. Gennem selvvurderingen får eleverne mulighed for at sammenligne deres egne produkter, med de kriterier, der er fastsat på forhånd. Og dermed får de bedre forståelse for, om de bør ændre strategi, eller øve sig noget mere på det, de arbejder med.³⁴

Slemmen kommer med tre forskellige måder til at organisere elevernes selvvurdering på³⁵:

1. Stop op og reflekter
2. Se efter egen læringsprogression
3. Vurder arbejdet i forhold til kriterier

Den første måde, arbejdede jeg ikke aktivt med i forløbet om SMS-noveller. Men anden og tredje måde arbejdede vi med i vores åbne evalueringssamtale. Specielt den tredje måde blev der arbejdet med på flere planer. Eksempelvis skulle eleverne lave en anmeldelse af den SMS-novelle, som de havde modtaget fra en

³² Pihlgren 2011: pp. 80 – 81

³³ Trude Slemmen har hovedfag i pædagogik fra Universitetet i Oslo, og er rådgiver i Utdanningsdirektoratet.

³⁴ Slemmen 2012: pp. 128 – 129

³⁵ Slemmen 2012: p. 129

klassekammerat, og vurdere klassekammeratens arbejde i forhold til de opstillede kriterier, altså en såkaldt kammeratvurdering. Kammeratvurderingen er særlig værdifuld, fordi en del elever har lettere ved at acceptere tilbagemeldinger, som kommer fra en kammerat end fra en lærer. Derudover kan kammeratvurderingen også fremme elevernes kompetence i at vurdere sig selv.³⁶

Når eleverne bliver aktive medspillere i vurderingsprocesserne i klasserummet, vil deres evne til at involvere sig i selvrefleksion, og dermed deres egen læringsproces blive styrket. Eleverne får viden om egne læringsstrategier, hvilket de kan bruge til at tilpasse forskellige læringsituationer.³⁷

Slemmen inddeler læringsstrategierne i fire kategorier³⁸:

1. Hukommelsesstrategier: evnen til at huske fakta.
2. Uddybningsstrategier: evnen til at konstruere relationer mellem noget eleven kan fra før og det, der skal læres.
3. Organiseringsstrategier: evnen til at organisere viden i sit mentale system, så den kan genkaldes i en given situation.
4. Forståelsesovervågning og kontrol: evnen til at skærpe opmærksomheden om, hvor godt man forstår det, man prøver at læse eller skrive om.

Det at overvåge sin egen forståelse, som vi ser i den fjerde kategori, er en form for metakognition, hvilket er tæt forbundet med selvvurderingen og elevfagligheden, sådan som Hetmar præsenterer den.

Jeg vil derfor drage en parallel til John Hatties³⁹ fire feedbackniveauer med særligt fokus på det tredje niveau: Selvregulerings- eller tilpasningsniveau. For midlet til selvregulering er netop evnen til selvvurdering⁴⁰.

Ud fra John Hatties undersøgelser er feedback et af de mest gennemgående træk ved virkningsfuld undervisning og læring. Derfor har han udviklet en model for feedback, der bidrager til at forklare, hvordan man kan få fuldt udbytte af feedback i klasserummet. En oversigt over denne model kan ses i figur 3 til højre. Formålet med feedback er at reducere kløften mellem det sted eleverne er, og det sted, hvor det er meningen, at eleverne skal være.⁴¹

Som det fremgår af figur 3, på næste side, kan man koble et feedbackspørgsmål til hver af de tre første feedbackniveauer. På fjerde niveau er feedbacken rettet mod selvet, og kan sammenfattes som ros.

Det første feedbackspørgsmål "Hvor er jeg på vej hen?" relaterer i høj grad til læringsmål og klarhed omkring kriterierne for målopfyldelse. Det andet feedbackspørgsmål "Hvordan klarer jeg mig?" omhandler feedback i forhold til begyndelses- og slutpunkter. Det tredje spørgsmål "Hvor skal jeg hen herfra?" har til

³⁶ Slemmen 2012: pp. 142 – 143

³⁷ Slemmen 2012: p. 127

³⁸ Slemmen 2012: p. 128

³⁹ John Hattie er Professor of Education og Director of the Melbourne Education Research Institute ved University of Melbourne

⁴⁰ Hattie bruger termen selvevaluering i stedet for selvvurdering i sin bog *Synlig læring for lærere*

⁴¹ Hattie 2013: p. 183

hensigt at virke som en hjælp ved valget af de næste, mest passende, udfordringer, og kan føre til udvikling af mere selvregulering i læringsprocessen.⁴²

Som tidligere nævnt vil jeg holde mit fokus på det tredje feedbackniveau, da der på dette niveau er tæt forbindelse til elevernes selvvurdering og den åbne evalueringssamtale, som jeg havde med eleverne.

Selvreguleringsniveauet er fokuseret på elevens overvågning af egne læringsprocesser. Feedback på dette niveau kan styrke elevernes evne til selvvurdering, samt give større selvtillid til yderligere engagement i en stille opgave.⁴³

Niveauer	Vigtige spørgsmål	Tre feedbackspørgsmål
1	Opgave Hvor godt er opgaven blevet løst? Rigtigt eller forkert?	Hvor er jeg på vej hen? Hvad er mine mål?
2	Proces Hvilke strategier er påkrævet for at løse opgaven? Er der alternative strategier, som kan anvendes?	Hvordan klarer jeg mig? Hvilke fremskridt gør jeg hen imod mine mål?
3	Selvregulering Hvori består den viden og forståelse, der er påkrævet for at vide, hvad du gør? Selvovervågning, styring af processer og opgaver.	Hvor skal jeg hen herfra? Hvilke aktiviteter må nu iværksættes for at gøre større fremskridt?
4	Selv Personlig evaluering og affekt vedrørende læringen.	

Figur 3: Feedbackniveauer og -spørgsmål.

Den måde, hvorpå jeg fik eleverne til at overvåge deres egne læringsprocesser, var gennem den åbne evalueringssamtale, hvor jeg stillede eleverne udfordrende spørgsmål, der krævede, at eleverne øgede deres begrundelsesteknikker og mod i samtalen. Her var det ikke nok, at de svarede med korte sætninger på de spørgsmål, jeg stillede dem. De var alle nødsaget til at selvvurdere, den proces de havde været igennem, og de overvejelser de havde gjort sig i arbejdet med SMS-novellerne. Det var netop i denne åbne samtale med eleverne, at jeg kunne fremme elevernes evne til at tænke metakognitivt, hvilket er centralt i elevernes bevidsthed om deres elevfaglighed, samt synliggørelsen af elevfagligheden. Og det er en vigtig pointe, at det netop var gennem den åbne og udfordrende samtale, hvor alle eleverne kommer på banen og aktivt bliver lyttet til, at selvvurderingen og metakognitionen kunne finde sted.

Selvom den feedback jeg gav til eleverne på dette tredje niveau var i det åbne klasseforum, kunne den stadig have elementer, der var fokuseret på individet med en snært af fjerde niveau; selvniveauet. Grunden til, at dette kunne lade sig gøre, var, at klassen i forvejen havde et godt samarbejde og klassemiljø, hvor der var plads til alle, og plads til forskellige holdninger. Klassen var så at sige ret godt trænet i sokratiske samtale, og derfor så jeg mulighederne i dette. Hvis klassen havde haft et dårligt socialt miljø, hvor der ikke ville være plads til, at hver elev kunne udfolde egen mening og begrundelse herfor, ville jeg i stedet have udført individuelle evalueringssamtaler med eleverne. Men jeg så fordelene i, at klassen kunne lytte til hinanden, støtte sig op ad hinanden i samtalen og forhåbentligt bringe diverse udsagn til selvvurdering.

Jeg ville ikke have opnået de samme resultater, hvis evalueringssamtalen havde været en lukket spørgsmål-svar-samtale, eller et spørgeskema.

7.1 Tegn på elevfaglighed

I afsnit 6.2 Elevfaglighed sætter jeg synliggørelsen af elevfagligheden sammen med evnen til metakognition, hvilket kan opnås gennem selvvurdering, sokratiske samtale og selvregulering. Og det er netop gennem

⁴² Hattie 2013: pp. 185 - 187

⁴³ Hattie 2013: p. 190

den åbne og udfordrende samtale, at elevfagligheden bliver synlig for læreren såvel som eleven. Men det er min hypotese, at det også er muligt at se tegn på elevfagligheden gennem elevernes produkter.

Hetmar skriver i sin ph.d., at elevens faglighed er knyttet til det sociale klima i klassen, undervisningsformerne, samt den livsperiode eleven gennemgår. Og det er gennem denne elevfaglighed, at vi som lærere skal møde eleven i litteraturundervisningen. Denne socialkonstruktivistiske tanke om læsning i skolen blev udfoldet tilbage i 1994 i bogen *På vej mod ny litteraturpædagogik*⁴⁴, hvor Hetmar endnu ikke er nået frem til begrebet elevfaglighed, men i stedet anvender begrebet elevkompetence – som hun udvider i sin ph.d. i 1996.

Men, som jeg fremstiller det i min hypotese, er det ikke kun gennem læsning af litteratur, selvvurdering, sokratiske samtale og selvregulering at elevfagligheden kan ses. Jeg vil understrege, at elevfagligheden bliver synlig for eleven såvel som læreren ved de førnævnte metoder, men jeg vil gerne argumentere for, at det er muligt at se tegn på elevfagligheden gennem elevernes produkter, fordi elevernes kommunikative egen-skrivning afslører, hvor og hvor langt eleverne er.

7.1.1 Skrivning

Forskning i skrivning er ikke nær så omfattende som forskning i læsning. Skrivningen tildeles ikke den samme opmærksomhed selvom skriveren er aktivt skabende i stedet for passivt modtagende, ligesom læseren er det. Skrivningens force er, at det kan fastholde og i mange tilfælde klargøre tanker. På denne måde tjener skrivningen til at understøtte og stimulere refleksion hos den enkelte, og bliver dermed et uvurderligt selvvurderingsredskab. Dette skyldes, at man kan vende tilbage og læse sine tidligere tekster og dermed følge en udvikling i tankegang såvel som fremstilling.⁴⁵

Skrivning er vejen til viden, fordi vi i skriveprocessen formulerer tankevirksomhedens fragmenter.

Korsgaard 2009: p. 1

7.1.2 Tegn på elevfaglighed i kammeratvurderingerne

Gennem kammeratvurderingen – anmeldelserne af en klassekammerats SMS-novelle – er det muligt at se forskellige tegn på den individuelle elevfaglighed. Jeg har udvalgt to meget forskellige anmeldelser, som kan ses i bilag 2. Ud fra dette vil jeg lave min analyse og begrundelse for tegn på elevfaglighed i elevernes produkter.

Det første jeg lægger mærke til ved de to anmeldelser, er den meget forskellige tilgang, de to elever har haft til opgaven. Robert har skrevet hele anmeldelsen ud i et, med to små afsnit, hvorimod Sigrid benytter sig af små overskrifter i sin opsætning. De overskrifter som Sigrid anvender, var kriterierne for, hvad anmeldelsen skulle indeholde. Men foruden den meget forskellige opsætning, vælger Robert og Sigrid også at bruge forskellige begreber.

Robert betegner sig selv som anmelderen, og Kasper som forfatteren af SMS-novellen. Han starter godt ud med et kort resumé af SMS-novellen, hvilket udgør det første lille afsnit. I det følgende afsnit skriver Robert

⁴⁴ Hetmar 1994: pp. 10 - 47

⁴⁵ Korsgaard 2009: p. 1

direkte til Kasper, hvor han starter med at benytte sig af feedback på selvniveauet. Herefter træder han et niveau ned og skriver "Der står ikke, hvornår beskederne er sendt, så på dét punkt er det lidt svært at for- nemme hvordan og hvorledes.". Denne feedback kan virke selvvurderende og -regulerende for Kasper, når han læser anmeldelsen, idet han får erkendelse om, at hvis han skriver et tidspunkt for, hvornår SMS'erne blev sendt, vil det være nemmere for modtageren at følge med i historien. Robert kommenterer kort på Kaspers brug af sproglige virkemidler i forhold til brugen af tegnsætning og smileys, og herefter bliver feed- backen igen ledet tilbage til selvniveauet. Afslutningsvist kommer Robert med en samlet bedømmelse, hvor han, på trods af sine rosende ord, skriver, at alt kan forbedres, men den gode stemning var til stede. Robert viser god sikkerhed i tegnsætning og retskrivning, og skriver overvejende med korte forfelter og meget bagvægt på sine sætninger. Opsætningen af anmeldelsen virker han mere ligeglad med.

Sigrid starter ud med overskriften "Anmeldelse af SMS-novelle". Herefter betegner hun sig selv som mod- tager af SMS-novellen og Nadia som afsenderen. Sigrid starter med at lave et kort referat af SMS-novellen, hvor hun kort skitserer personerne og problemstillingen. I de to efterfølgende overskrifter: Substans og Virkemidler, kommenterer Sigrid ikke særlig meget. I modsætning til Robert, skriver Sigrid ikke anmeldelsen direkte til Nadia, men nærmere til en tredje, udenforstående part. Sigrid laver et fyldigt afsnit under over- skriften "Konstruktiv kritik", hvor feedbacken primært ligger på selvreguleringsniveauet. Hun laver afslut- ningsvist, i dette afsnit, et kort afsnit, hvor hun giver feedback på selvniveauet og afslutter med ordene "Stor ros.". Slutteligt i anmeldelsen vælger Sigrid at lave en personkarakteristik, hvilket virker lidt malplace- ret. Men hendes personkarakteristik er god, kort og præcis, i forhold til, hvor kort SMS-novellen faktisk var. Sigrid giver udtryk for, i sin anmeldelse, at hun desværre ikke modtog alle SMS'erne fra Nadia. Men fordi klassen forinden afsendelsen af SMS-novellen skulle skrive den ind i GoogleDocs, kunne Nadia dele den fulde SMS-novelle med Sigrid, så hun kunne læse den, inden hun skulle i gang med at skrive anmeldelsen. Sigrid har et klart og varieret sprog. Hun viser meget god sikkerhed i retskrivning og forholdsvis god sikker- hed i tegnsætningen. Sigrids sætningsopbygning er primært præget af meget bagvægt og korte forfelter, men hun demonstrere også evnen til at skrive sætninger med lange forfelter og kort bagvægt.

Robert og Sigrid viser i deres to meget forskellige anmeldelser, at på trods af, at de har modtaget den samme undervisning, så har de forstået tingene forskelligt. De bruger forskellige begreber, har forskellige tilgange til opsætningen og hvor den ene skriver direkte til forfatteren af SMS-novellen, skriver den anden til en udenforstående tredjepart. Men de viser også visse ligheder. De er begge gode til at formulere sig skriftligt, og de har begge god retskrivning og tegnsætning. Robert og Sigrid har altså den sproglige sikker- hed i skrivning som fælles forudsætning, for at lave en anmeldelse, og de har modtaget den samme under- visning. Men, hvorfor er deres anmeldelser så, så forskellige? En del af svaret på dette spørgsmål vil jeg mene, vi finder i elevfagligheden.

Robert og Sigrid befinder sig i hver deres livsperiode, på trods af, at de har samme alder. Jeg husker, at min praktiklærer fortalte mig, at Sigrid er meget moden af sin alder, hvilket også kom til udtryk i den SMS- novelle, som Sigrid forfattede. Sigrid har en kæreste, der er et par år ældre end hende selv, og de har været sammen i ca. to år. Sigrids familieforhold kender jeg ikke meget til.

Robert bruger, i sin fritid, meget tid på computerspil sammen med et par af drengene fra klassen. Sammen spiller de spil såsom: Assassins Creed, Minecraft, Call of Duty og mange andre spil. Han har en storesøster, der er startet på gymnasiet, og han bor sammen med sin mor og far, der begge er akademisk uddannede.

Denne viden om Robert og Sigrid er opbygget gennem den kommunikation og relation, jeg har haft til eleverne i klassen. Og det er herigennem, at jeg kan få indblik i elevernes egenverden og livsperiode. Og netop denne indsigt kan vise sig at være brugbar, når man vil finde tegn på elevfagligheden.

Sproget i Roberts anmeldelse er præget af, at han skriver til en kammerat. Sætningsopbygningen er typisk, sammenlignet med hans klassekammeraters, idet der er korte forfelter og meget bagvægt. Hans anmeldelse mangler personkarakteristik samt en beskrivelse af SMS-novellens substans, hvilket reflekterer manglende strukturering af opgaven. Det samme gør sig gældende for hans midterste afsnit, hvor han varierer meget i feedbackniveau og SMS-novellens handling. Robert gør ikke brug af begrebet "tegnætning", når han kommenterer på Kaspers brug af sproglige virkemidler. Robert afslutter anmeldelsen godt, ved at lave et lille afsnit med hans samlede bedømmelse på selvniveauet. Men generelt bærer hans anmeldelse meget præg af dette selvniveau, og kun meget lidt selvreguleringsniveau. Hvilket viser en trang til at rose sin klassekammerat i stedet for at komme med selvvurderende og reflektive pointer.

Sproget i Sigrids anmeldelse er præget af hendes modenhed. Sammenlignet med Roberts anmeldelse viser Sigrid en bredere forståelse for sætningsopbygning med hendes varierede forfelter. Herudover bærer hendes opsætning af anmeldelsen præg af, at hun har fulgt med og engageret sig i den undervisning, der er foregået ved tavlen. Hun laver en klar strategi for sig selv, der gør, at hun husker alle de elementer, der skal være med i anmeldelsen: referat, substans, personkarakteristik, virkemidler og konstruktiv kritik. I modsætning til Robert bruger Sigrid begrebet "tegnætning" i stedet for at skrive "Du er god til at bruge ??? og !!!". Sigrid benytter sig primært af feedback på selvreguleringsniveauet, hvilket demonstrerer Sigrids evne til at vurdere og tænke reflektivt.

7.1.2.1 De elevfaglige tegn som udgangspunkt for planlægning af fremtidig undervisning

Ud fra de elevfaglige tegn, som Robert og Sigrid ubevidst viser i deres anmeldelse, kan jeg planlægge fremtidige undervisningslektioner i dansk. Eksempelvis kunne jeg, i en lignende opgave, hvor to journalister skal lave en anmeldelse af en film, sætte Robert og Sigrid i gruppe med hinanden. Styrken i dette vil være, at Robert ikke skal lave en kammeratvurdering, hvor han føler sig nødsaget til at give meget feedback på selvniveauet. Samtidig vil han blive præget af Sigrids trang til at strukturere opsætningen af anmeldelsen. Robert besidder evnen til at vurdere – selvom det ikke kommer særlig meget til udtryk i hans kammeratvurdering – og har et godt sprog. Derfor er det min overbevisning, at de to elever kunne få gode vurderende samtaler, hvor de sætter ord på, begrundes og skriver filmanmeldelsen sammen.

Et andet tiltag kunne være, at jeg lavede skrivekontrakter med alle eleverne i klassen. Skrivekontrakter fungerer som et redskab til feedback i skriftlig fremstilling, hvor eleverne er aktivt involverede i deres egne læreprocesser. Herudover skal eleverne gennem selvvurdering opstille egne mål for sin skriveproces.⁴⁶ Med skrivekontrakten ville alle eleverne have nogle punkter, som de skulle have øje for, når de skrev. Hver elev kunne have en evalueringsmakker, der gennemlæste det, eleven har skrevet, og derefter komme med feedback på opgaven ud fra elevens egne punkter i skrivekontrakten.

⁴⁶ Kiillerich, 2014: pp. 8 – 11

7.2 SMS-litteraturens kvaliteter

SMS-litteraturen er, som tidligere nævnt, en forholdsvis ny måde at læse litteratur på herhjemme i Danmark. Selve læsningen af SMS-litteratur foregår via abonnentens egen mobiltelefon, og der er efterhånden et stort udvalg af forskellige SMS-noveller på Smspress' hjemmeside, hvilke er skrevet af kendte forfattere.

Da man som lærer hele tiden skal udvælge forskellige former for læremidler, er det vigtigt at kende til de forskellige styrker og svagheder, et læremiddel kan have. For at finde frem til SMS-litteraturens og mobiltelefonens styrker kontra svagheder, har jeg valgt at anvende www.vurdigi.dk. Vurdigi er baseret på Thomas Illum Hansens⁴⁷ og Jeppe Bundsgaards⁴⁸ forskningsarbejde i vurdering af digitale læremidler.⁴⁹

Med Vurdigi kan man med sit UNI-login vurdere portaler, forløb, apps og læringsressourcer ud fra fem forskellige parametre. Disse parametre ændres alt efter hvilket læremiddel, man vil vurdere.

Jeg har valgt at vurdere mobiltelefonen som læringsressource til modtagelse af SMS-litteratur og derefter SMS-litteraturen som et forløb.

Læringsressourcen vurderes ud fra de fem parametre:

1. Effektivitet
2. Samarbejde
3. Tilgængelighed
4. Sammenhæng
5. Brugervenlighed

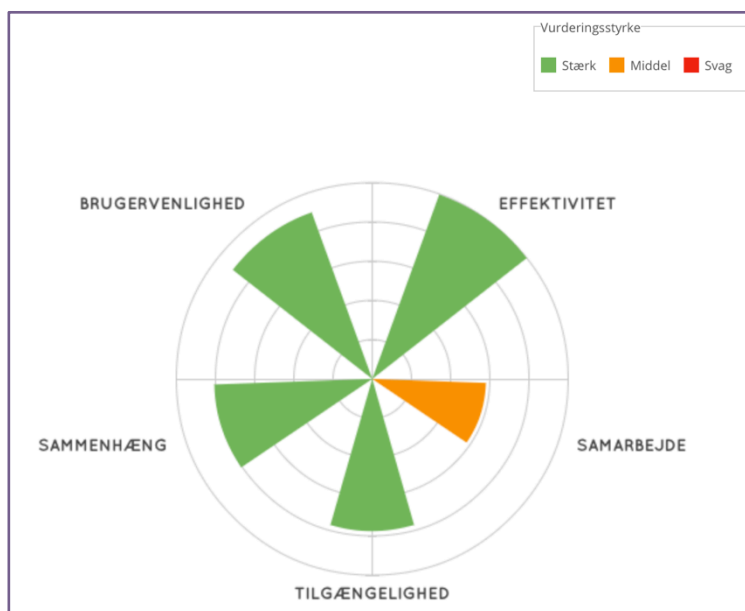
I figur 4 er der en grafisk model, som viser min vurdering af mobiltelefonen som læringsressource til modtagelse af SMS-litteratur.

Effektivitet

SMS-litteraturen er skabt for mobiltelefonen, og derfor scorer mobiltelefonen selvfølgelig højt på effektivitet. Det er klart for eleverne, hvad ressourcen skal bruges til, og den støtter og optimerer arbejdet med SMS-litteratur glimrende. Rent teknisk fungerer mobiltelefonen upåklageligt til opgaven.

Samarbejde

I forhold til samarbejde vurderer jeg mobiltelefonen som et middelmådigt redskab. Eleverne kan ikke arbejde sammen, samtidigt via mobiltelefonen, og den tilbyder heller ikke fordeling af forskellige roller til

Figur 4: Mobiltelefonen som læringsressource

⁴⁷ Thomas Illum Hansen er videntcenterleder for Læremiddel.dk – Nationalt Videntcenter for læremidler, afdelingen Forskning og Innovation, University College Lillebælt

⁴⁸ Jeppe Bundsgaard er professor MSO (med særlige opgaver) og arbejder ved Institut for Uddannelse og Pædagogik (DPU) – Forskningsprogrammet Fagdidaktik

⁴⁹ Vurdigi.dk: www.kortlink.dk/vurdigi/g9s3 (d.10/3-15)

eleverne. Mobiltelefonen er en læringsressource, der fremmer individualitet i arbejdet, grundet den lille skærm, der gør det svært for flere parter at se på den samtidig. Til gengæld kan eleverne dele deres produktioner med hinanden uden problemer, og de kan kommunikere indbyrdes ved hjælp af mobiltelefonen.

Tilgængelighed

Mobiltelefonen har en stor tilgængelighed fordi alle eleverne, i hvert fald i den 8. klasse jeg var i, har én. Derudover er mobiltelefonen let for eleverne at bruge, idet de har et meget stort kendskab til dens programmer og muligheder. Det er klart for eleverne, hvad de skal bruge mobiltelefonen til i arbejdet med SMS-litteratur, og den byder på de nødvendige sprogindstillinger og kommunikationskoder, for produktion af egen SMS-litteratur.

Sammenhæng

Der er unægteligt relativ god sammenhæng mellem SMS-litteratur og mobiltelefonen som læringsressource. Hvis man har de rigtige apps installeret på sin mobil, er det eksempelvis muligt at flytte og gemme sine produktioner til andre læremidler eller platforme såsom Google Drev eller computeren. De fleste har også mulighed for at gå på nettet, såfremt det er nødvendigt, enten via Wifi eller mobilt datanetværk. Mobiltelefonen kan sagtens stå alene som læringsressource, men der er også mulighed for en cloud-løsning, hvis man har de rigtige programmer.

Brugervenlighed

Idet eleverne er så godt inde i brugen af deres egne mobiltelefoner, har mobilen meget god brugervenlighed. Eleverne kan nemt forstå og betjene deres mobiltelefon, og derudover har eleverne et godt overblik over grafik, layout og design i produktionen af SMS-litteratur.

Hvis man sammenligner mobiltelefonens egenskaber med Jens Jørgen Hansens⁵⁰ læremiddelteori vil mobiltelefonen fungere som et redskab for et semantisk læremiddel, nemlig SMS-litteraturen.

Semantiske læremidler sætter altså viden på form, navngiver verden og skaber et selvstændigt og stiliseret oplevelses- og erfaringsunivers.

Hansen 2010: p. 51

Hansen opdeler de semantiske læremidler i tre forskellige kategorier:⁵¹

1. Autentiske tekster
2. Adaptive tekster
3. Didaktiske tekster

Jeg vil nøjes med at fokusere på de autentiske tekster, da SMS-litteraturen falder inden for denne kategori.

De autentiske tekster rummer en stor blanding af forskellige typer tekster. Fælles for dem alle er, at de ikke er produceret til skolen med elever som målgruppe.⁵²

SMS-litteraturen er en autentisk skærmtæst. Skærmtæst kan repræsentere informationer multimodalt og signalerer interaktivitet samt dynamik⁵³.

⁵⁰ Jens Jørgen Hansen er Associate Professor ved SDU Design

⁵¹ Hansen 2010: p. 52

⁵² Hansen 2010: p. 53

⁵³ Hansen 2010: pp. 58 - 60

I min vurdering af SMS-litteratur som forløb på Vurdigi, skulle jeg vurdere ud fra følgende fem parametre:

1. Indholdskvalitet
2. Brugervenlighed
3. Differentiering
4. Læringsudbytte
5. Sammenhæng

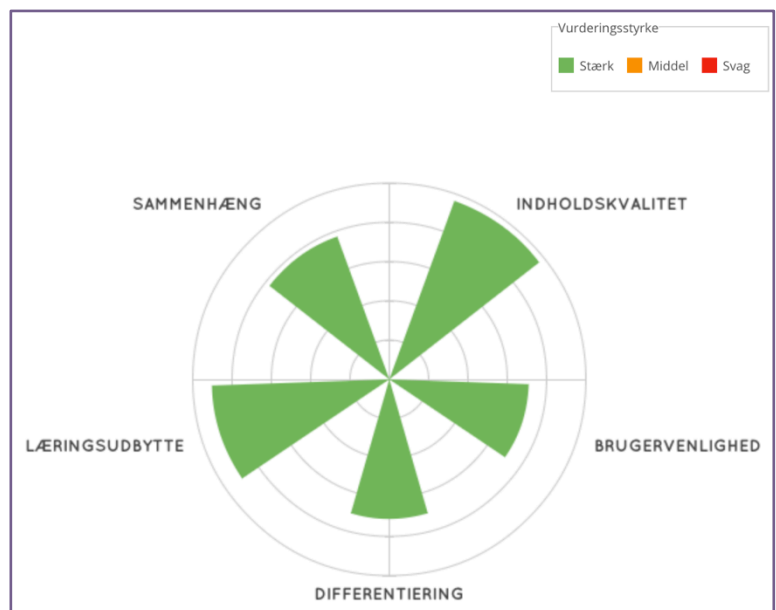
I figur 5 er der en grafisk model, som viser min vurdering af SMS-litteratur som forløb i danskundervisningen. Denne vurdering er udarbejdet på baggrund af mine erfaringer fra praktikken.

Indholdskvalitet

Da jeg selv designede og bestemte alt indhold i mit forløb om SMS-litteratur, passede forløbet perfekt til den planlægning, jeg havde lavet. Derudover opfyldte forløbet også de læringsmål jeg havde opstillet for undervisningen. Ud fra elevernes tilbagemelding i vores evaluerings-samtale, kunne jeg vurdere, at eleverne i meget høj grad fandt indholdet i forløbet meningsfuldt og brugbart. Ydermere var der en god progression i undervisningen.

Brugervenlighed

Det punkt, hvor brugervenligheden virkelig brillerer inden for SMS-litteratur, er, at eleverne har let ved at navigere i forløbets indhold. Derudover spiller design og indhold sammen på en sådan måde, at det fremmer elevernes forståelse af SMS-litteratur. Desværre kan det godt være svært at skabe et hurtigt overblik over de sms'er man modtager, og dermed indholdet i sms'erne. Der findes heller ikke mange brugbare lærervejledninger til et forløb om SMS-litteratur, men det er muligt at finde enkelte forløb på Alineas hjemmeside.

Figur 5: SMS-litteratur som forløb i danskundervisningen

Differentiering

SMS-litteraturen giver gode muligheder for differentiering, idet SMS-novellerne kan variere meget i længde, sprog og interaktivitet. Dermed kan eleverne bringe deres forskellige faglighed i spil og blive motiveret på forskellige måder.

Læringsudbytte

Forløbet om SMS-litteratur har i høj grad lagt op til, at eleverne kunne arbejde med og opnå forskellige dybder af faglig viden. Derudover har forløbet understøttet videre arbejde med viden og forståelse i andre sammenhænge. Ydermere har eleverne reflekteret over deres nye viden og forståelse i den åbne evaluerings-samtale.

Sammenhæng

I forhold til sammenhæng har eleverne haft mulighed for at gemme deres arbejde via Google Drev, og dermed er det muligt at bruge forløbet i samarbejde med skolens øvrige digitale værktøjer. Det er muligt at downloade og genbruge elevernes produktioner i andre sammenhænge, og eleverne kan tilføje andre medier til forløbet såsom billeder og emojis.

Foruden de fem parametre jeg i forvejen har vurderet, vil jeg gerne vurdere SMS-litteraturens tilgængelighed ud fra Læremiddeltjeks⁵⁴ forståelse af parameteren tilgængelighed. Jeg vælger kun at fokusere på denne ene parameter, fordi Læremiddeltjek beror sig på didaktiske læremidler såsom lærebøger.

SMS-litteraturen har en stor tilgængelighed, idet det er noget hver abonnent modtager på sin mobil, hvilken man oftest har i lommen. Det er nemt at orientere sig i grafik, og sproget henvender sig til et bredt publikum. Der er SMS-litteratur, som anvender de sproglige kommunikationskoder, der gør sig gældende for online-kommunikation, og der er SMS-litteratur, der anvender de mere gængse kommunikationskoder, som vi ser i den almene litteratur. Der er ofte mange tomme pladser i SMS-litteraturen, og derfor stiller det visse krav til læseren, om evnen til at kunne udfylde disse tomme pladser, for at få en klar forståelse af teksten.

SMS-litteraturens indhold er, efter min vurdering, aktuel og meningsfuld at arbejde med for eleverne såvel som læreren. Den indeholder en forståelig struktur, men samtidig en vis kompleksitet, der kan hjælpe til at udvikle elevernes kundskaber og færdigheder inden for litteraturlæsning.

Der, hvor SMS-litteraturen fejler i sin tilgængelighed, er, at hvis man vil modtage SMS-litteraturen gratis, er man nødt til at have en biblioteksbruger. Først og fremmest er det ikke alle biblioteker, der abonnerer på Smspress' hjemmeside. Derudover er det langt fra alle elever i folkeskolen, der har en biblioteksbruger, udover den obligatoriske på skolebiblioteket. Derfor oplevede jeg i min praktik, at det var ret så udfordrende at få alle eleverne oprettet som bruger af Aalborg Bibliotekerne, da det er noget forældrene skal give samtykke til, idet eleverne er under 18 år.

7.2.1 Elevernes digitale produktioner skaber fagligt udbytte

Birgitte Holm Sørensen og Karin Levinsen⁵⁵ skriver, i deres bog *Didaktisk Design – Digitale Læreprocesser*, at elevernes digitale produktion er en måde at lære på, som kvalificerer de faglige læringsresultater.⁵⁶ Derfor er det ikke nok, at eleverne kun læser om SMS-litteraturen og modtager forskellige SMS-noveller fra forlaget Smspress. Hvis eleverne skal få det bedst mulige faglige udbytte i undervisningen om SMS-litteratur, er produktionen af egen SMS-novelle, som jeg ser det, en nødvendighed. Ydermere giver den digitale produktion af SMS-novellerne eleverne mulighed for at udvikle deres kreativitet, fordi eleverne trækker på deres uformelle læringstilgange og legeformer.⁵⁷

⁵⁴ Læremiddeltjek er en model til vurdering og sammenligning af læremidler. Modellen bygger på et stort udviklingsprojekt, som er gennemført af Nationalt Videncenter For Læremidler. Læremiddeltjeks model kan findes på hjemmesiden: www.laeremiddeltjek.dk

⁵⁵ Karin Levinsen er lektor ved Det Humanistiske Fakultet, Institut for Læring og Filosofi, Aalborg Universitet København, ILD – Forskningslab i It og Læringsdesign samt PBL Research Unit.

⁵⁶ Holm Sørensen 2014: p. 131

⁵⁷ Holm Sørensen 2014: p. 133

I arbejdet med produktionen af SMS-novellerne sad eleverne i små grupper, som de selv havde valgt. Sammen sad de og søgte på nettet for inspiration til en historie, lyttede til musik fra deres mobiltelefoner og sparrede med hinanden i forbindelse med ideer, layout, handling etc. Der var et afslappet, men fokuseret miljø. Jeg gik rundt mellem de forskellige grupper og forhørte mig om deres ideer. Enkelte følte sig helt på bar bund, hvortil jeg spurgte "Har du søgt på Smspress' hjemmeside for inspiration?", hertil var elevernes svar som regel "Nej.", og uden jeg behøvede at sige mere, gik de ind på Smspress' hjemmeside, enten fra pc, mobil eller tablet. Det er min vurdering, ud fra den måde, hvorpå gruppearbejdet forløb, at eleverne var motiverede og engagerede i produktionerne af SMS-novellerne. Derfor gjorde jeg også en dyd ud af ikke at blande mig for meget i elevernes produktioner. Jeg ville nemlig have, at eleverne følte et vis ejerskab og stolthed over produktionen.

Foruden det fokus og den motivation eleverne udstrålede i denne proces, viste de også visse tegn på deres elevfaglighed. Eleverne var gode til at operere på Hatties proces- og selvreguleringsniveau, hvilket de i dette tilfælde gjorde helt af sig selv. Eleverne samtalede om, hvordan opgaven om at skrive egen SMS-novelle skulle løses. Og gennem disse samtaler, som eleverne havde med hinanden og mig, regulerede eleverne de processer, der skulle til for at løse opgaven.

7.2.2 Det smarte ved SMS-litteraturen

Som det fremgår af rapporten fra *Net Children Go Mobile* bruger 60 % af de 15-16-årige deres mobiltelefoner hver dag. Og som jeg argumenterede for i kapitel 6.1.1 Børn, unge og medier vil dette forbrug af mobiltelefoner herhjemme i Danmark sikkert være langt højere blandt de 15-16-årige, idet rapporten fortæller at 72 % af de danske børn og unge i alderen 9-16 år bruger deres mobiltelefon hver dag. Og netop dette forbrug af mobiltelefonen udnytter SMS-litteraturen på en glimrende måde.

For hvor læsning af almen litteratur er et aktivt valg den enkelte skal tage, sniger SMS-litteraturen sig ind i din hverdag. Det eneste aktive valg du skal foretage, er at abonnere på en af de mange historier. Herefter vil du modtage SMS'erne på lige vilkår, som når dine venner eller familien skriver til dig. Og når først du har taget mobilen i hænderne for at se, hvem der skriver til dig, ja så kan du også lige så godt læse den besked du nu engang har modtaget.

På denne måde bliver læsning af litteraturen ubevidst, men dermed ikke mindre værdifuld. For du vil automatisk reflektere over det læste og forsøge at lave koblinger til tidligere modtagne SMS'er i historien, da teksten netop er så kompleks og fyldt med tomme pladser, at man er nødt til at lave disse koblinger for at forstå tekstens handlingsforløb, tema og budskab.

Derudover er tiden også en faktor. Det tager ikke mange øjeblikke at læse en SMS igennem grundet den begrænsede mængde af tegn, og derfor er det en overskuelig opgave at læse nogle få SMS'er om dagen i litteratur- og danskundervisningens sag, idet det reelt set ikke kommer til at føles som en lektie for eleverne.

I forhold til større elever og voksne studerende findes der eksempler på forskning i læringseffekten, som indikerer, at det er i udarbejdelsen af digitale produkter, at elevernes informationssøgning, eksperimenter og refleksioner transformeres til faglig læring.

Holm Sørensen 2014: pp. 132 - 133

7.3 Er læring af SMS-litteratur en relevant kompetence?

Som jeg har skrevet i min indledning, er der i folkeskolen sket et synsvinkelskift, der fokuserer på de målbarre kompetencer. De nyeste Fælles Mål fra Undervisningsministeriet anno 2014 hedder endda *kompetencemål*. Disse kompetencemål er opdelt i kompetenceområder, som endvidere er opdelt i en række færdigheds- og vidensmål. Jeg vil nøjes med at fokusere på de danskfaglige kompetencemål efter 9. klasses trin, da jeg i min praktik arbejdede med en 8. klasse.

Kompetencer
Kompetencer handler om ansvar og selvstændighed og angiver evnen til at anvende viden og færdigheder i en arbejdssituation eller i studiemæssig sammenhæng. Kompetencer rummer følgende aspekter:

- **Handlerummet:** i hvilke typer af arbejds- og/eller studiemæssige sammenhænge viden og færdigheder bringes i spil, samt graden af uforudsigelighed og foranderlighed i disse sammenhænge.
- **Samarbejde og ansvar:** evnen til at tage ansvar for eget og andres arbejde, samt hvor komplekse samarbejdssituationer man kan indgå i.
- **Læring:** evnen til at tage ansvar for egen og andres læring.

Figur 6: Ufm.dks definition af kompetencer

Går man ind på Uddannelses- og forskningsministeriets hjemmeside⁵⁸ kan man finde en side, der afdækker diverse begreber, som blandt andre Undervisningsministeriet har brugt dem. I figur 6 ses ufm.dks definition af kompetencer.

Som det fremgår af definitionen i figur 6, og den måde hvorpå de nye kompetencemål er opstillet,

er viden og færdigheder altså rene midler til at opnå kompetencen.

Sat på spidsen vil det sige, at enhver viden eller færdighed, der ikke er direkte anvendelig eller værdiskabende på arbejdsmarkedet, bliver irrelevant.

En kompetencetilgang, som den vi ser i de nye Forenklede Fælles Mål, har udelukkende blik for de ydre mål som beskrevet i min indledning. De indre, ikke målbare mål, såsom kreativitet, innovation og evnen til at indgå i sociale fællesskaber, negligeres dermed.

I en bog, skrevet af Jeppe Bundsgaard et al. fra 2009, kaldet *Kompetencer i dansk*, skriver de, at kompetence ikke er en modsætning til dannelse, men det kan fungere som et redskab til at konkretisere og operationalisere idealet om dannelse⁵⁹. Derfor skal undervisningen rette sig mod elevernes fremtid⁶⁰, hvilket stemmer meget godt overens med Hatties begreb om synlig læring og feedback, hvor man hele tiden skal hjælpe eleven til at formulere sine næste læringsmål.

Bundsgaard deler kompetencebegrebet op i tre typer af kompetencer, hvor danskfaget kan bidrage til elevernes udvikling.

1. Sociale kompetencer
2. Tolkningsmæssige kompetencer
3. Kommunikative kompetencer

⁵⁸ www.kortlink.dk/ufm/ga2n (d.11/3-15)

⁵⁹ Min forståelse af dannelse er i dette tilfælde: En fornuftstyret person, der har evnen til selvbestemmelse, og som kan håndhæve sin egen autonomi.

⁶⁰ Bundsgaard 2009: p. 9

Hver af disse kompetencer kan underindeles til endnu flere kompetencer, hvilket stemmer overens med nutidens tese om, at alt skal være en kompetence.

En underinddeling af de tre danskfaglige kompetencer kan ses i figur 7.

Ved hjælp af kendskabet til disse kompetencer som danskfaget kan bidrage til, kan jeg spørge: Hvilke kompetencer udvikler eleverne gennem indholdet med SMS-litteratur og de undervisningsformer, vi har udøvet?

Sociale kompetencer

Den sociale kompetence er i dagligdagens undervisning den mest usynlige kompetence, idet den hele tiden kan udvikles i forskellige sammenhænge. I arbejdet med SMS-litteratur har punktet "at kunne arbejde sammen med andre ved hjælp af forskellige arbejdsformer, metoder og teknologier" været det mest synlige. Jeg har i visse tilfælde formet de grupper, som eleverne skulle arbejde i, eksempelvis da eleverne skulle lave mindmaps. Disse grupper formede jeg ud fra bevidste valg om, at eleverne skulle samarbejde med andre end dem, de var vant til at samarbejde med. Men i selve idéfasen til egen produktion, måtte eleverne, som tidligere beskrevet, selv bestemme hvilke relationer, de ville indgå i.

De etiske-, empatiske- og interkulturelle underkompetencer er ikke noget vi har berørt direkte i arbejdet med SMS-litteratur. Men jeg vil gerne argumentere for, ved hjælp af David Comer Kidd⁶¹ og Emanuele Castano⁶², at det er en udviklingsproces, der ofte spiller ind i undervisningen såvel som litteraturlæsningen.

Kidd og Castano har sammen undersøgt, hvad skønlitteratur gør rent psykologisk ved os mennesker. Sammen er de nået frem til at, "læser man bare 10-15 minutter god skønlitteratur øges ens evne til at forstå andre menneskers tanker og følelser. Noget som kan gøre os til mere empatiske og bedre fungerende mennesker"⁶³

Eftersom danskundervisningen har grund i forskellige former for litteraturlæsning, arbejder vi altså indirekte med de etiske-, empatiske- og interkulturelle underkompetencer, når vi læser god skønlitteratur. I arbejdet med SMS-novellen *Er du ok?* bliver eleverne gennem modtagelse af de forskellige SMS'er udfordret på

Sociale kompetencer	Fortolkningsmæssige kompetencer	Kommunikative kompetencer
Samarbejds- og netværkskompetence <ul style="list-style-type: none"> at kunne skabe og vedligeholde venskaber og bekendtskaber at være en aktiv og positiv del af et fællesskab at kunne samle venner og bekendte der kan have udbytte af at møde hinanden at kunne arbejde sammen med andre ved hjælp af forskellige arbejdsformer, metoder og teknologier at kunne bidrage til fredelig løsning af konflikter 	Hermeneutisk kompetence <ul style="list-style-type: none"> at kunne leve sig ind i og bringe tekster til live at kunne analysere og fortolke en konkret situation ud fra egne og andre menneskers handlinger løbende at kunne ændre og afstemme sin forståelse af situationen på en måde der viser at man kan tage konsekvenser af sin tolkning af situationen 	Produktiv kompetence <ul style="list-style-type: none"> at kunne udarbejde tekster (skrevne, mundtlige, billedlige osv.) ved brug af passende teknologier, sprog og udformninger at være opmærksom på hvem man henvender sig til at kunne vurdere hvordan det man udtrykker, vil virke at kunne overholde genrekkrav til stil, struktur, henvendelsesform osv. eller bevidst afvige fra dem
Etisk kompetence <ul style="list-style-type: none"> at kunne skelne mellem positive og negative handlinger at kunne beskrive, begrund og diskutere hvad man forstår ved positive og negative handlinger at kunne og ville hjælpe andre mennesker til et bedre liv 	Narrativ kompetence <ul style="list-style-type: none"> at kunne fortælle sammenhæng i verden at kunne fortælle konstruktivt om andre mennesker på måder der giver mening at kunne bidrage konstruktivt til fortællingen om sig selv at kunne forstå og diskutere andres fortællinger om verden, mennesker og en selv. 	Konsumtiv kompetence <ul style="list-style-type: none"> at kunne læse og forstå tekster i forskellige modaliteter og medier at kunne fortolke tekstens betydning i den sammenhæng de indgår i at kunne overveje hvordan man vil reagere på teksten at kunne handle på baggrund af teksten
Empatisk kompetence <ul style="list-style-type: none"> at kunne leve sig ind i et andet menneskes følelser at kunne forstå at et andet menneske kan have en grund til at handle, som han/hun gør at kunne se en situation fra flere sider 	Scenariekompetence <ul style="list-style-type: none"> at kunne forestille sig at samfundet, tilværelsen og verden kunne se anderledes ud at kunne analysere en situation og herudfra vurdere hvordan den kan/vil udvikle sig at kunne forholde sig til og handle ud fra både 'det forventede' og 'det mulige' udfald af en situation 	Kritisk kompetence <ul style="list-style-type: none"> at kunne se bag om tekster og sammenhænge og vurdere deres betydning for konteksten at kunne undersøge og begrunde hvorfor noget ser ud som det gør at kunne kritisere konstruktivt at kunne modtage kritik fra andre mennesker
Interkulturel kompetence <ul style="list-style-type: none"> at ønske og opnå indsigt i den omgivende verden og de udfordringer den skaber for den enkelte og fællesskabet at kunne forholde sig fordomsfrit samt vise respekt, forståelse og åbenhed over for kulturelle, sociale, religiøse og etniske forskelle mellem mennesker at kunne diskutere forskelle uden at fordomme at kunne samarbejde på tværs af kulturelle, sociale, religiøse og etniske forskelle 	Æstetisk kompetence <ul style="list-style-type: none"> at kunne stemme sin- det, fordybe sig og leve sig kropsligt og mentalt ind i en teksts rum at kunne opleve og vurdere forskelligartede udtryk at kunne forholde sig til hvad ideen med værket/udtrykket kunne tænkes at være at kunne forstå et æstetisk udtryk i lyset af samtidens og andre tiders og steders udtryk 	Informationskompetence <ul style="list-style-type: none"> at kunne finde ud af hvilken information man skal bruge at kunne vælge hvordan man vil finde informationen (fx biblioteket, Google, en ordbog) at kunne finde frem til informationen og udvælge det man skal bruge at kunne anvende informationen til sit formål

Figur 7: Kompetencer som danskfaget kan bidrage til at eleverne udvikler

⁶¹ David Comer Kidd, psykolog fra The New School for Social Research i New York, USA

⁶² Emanuele Castano er professor i psykologi og Director, Cognitive, Social & Developmental Psychology

⁶³ Videnskab.dk www.kortlink.dk/videnskab/gaaa (d.12/3-15)

deres evne til at forholde sig etisk og empatisk. Og undervejs i SMS-novellens hændelsesforløb havde jeg også mindre, åbne og sokratiske samtaler med eleverne, hvor vi netop diskuterede den følelse, SMS-novellen vakte i os.

Fortolkningsmæssige kompetencer

I forløbet med SMS-litteratur har vi i undervisningen berørt flere af de punkter, der hører til den fortolkningsmæssige kompetence, som vi ser den i figur 7. Eleverne har levet sig ind i SMS-novellen *Er du ok?*, og har gennem arbejdet med SMS-litteratur som fremstillingsform vurderet forskelligartede udtryk såsom: hvad sproglige virkemidler kan gøre for en tekst. Herudover har eleverne arbejdet med evnen til at kunne fortælle konstruktivt om andre mennesker på måder, der giver mening, i deres produktion af egen SMS-novelle. Og gennem kammeratvurderingerne har eleverne skulle forholde sig til, hvad ideen med klassekammeratens værk kunne være.

Kommunikative kompetencer

Der hvor forløbet med SMS-litteraturen virkelig udmærker sig, er inden for den kommunikative kompetence. Her spiller SMS-litteraturen på samtlige underkompetencer. Især inden for den produktive- og konsumptive kompetence vil jeg mene, at forløbet om SMS-litteratur har berørt samtlige punkter. Eleverne har i høj grad arbejdet med at læse, forstå og producere tekster på et nyt medie, med anderledes modaliteter, som skærmteksten netop indeholder. Eleverne har været stillet over for nye genrekrav, hvilket de med stort gåpåmod har tacklet i fineste forstand. Herudover har de i kammeratvurderingerne øvet evnen til at give konstruktiv kritik, samt evnen til at modtage kritik fra andre mennesker.

Som det fremgår i kapitel 7.1.2 Tegn på elevfaglighed i kammeratvurderingerne, er det forskelligt, hvor komfortabelt eleverne har det med at give denne konstruktive kritik. Robert vil eksempelvis hellere fokusere på at rose sin klassekammerat, hvorimod Sigrid er mere komfortabel med at give konstruktiv kritik til Nadia. Og selvom eleverne befinder sig på forskellige niveauer inden for den kritiske kompetence, har de alle arbejdet med udviklingen heraf i arbejdet med anmeldelserne. Som jeg skriver i kapitel 7.1.2.1 De elevfaglige tegn som udgangspunkt for planlægning af fremtidig undervisning, er der forskellige måder, hvorpå man eksempelvis kan få elever som Robert til at arbejde endnu mere med den kritiske kompetence.

7.3.1 SMS-litteratur i forhold til kompetencemål

Som det fremgår i bilag 1 har jeg i planlægningen af mit forløb om SMS-litteratur fokuseret på, hvilke kompetencemål fra de nye fælles mål anno 2014, som forløbet kunne præge udviklingen af. Jeg har set på samtlige videns- og færdighedsmål efter 9. klassetrin inden for de forskellige kompetenceområder. Herudfra har jeg bedømt, hvilke mål et emne som SMS-litteratur kan dække over. Ud fra et ønske om at opfylde disse mål, har jeg lavet den detaljerede planlægning for hver undervisningssession.

De nye færdigheds- og vidensmål er meget overordnede mål, og derfor kan hvert mål passe på rigtig mange forskellige undervisningsforløb. Derfor kan man ikke sige, at ét præcist undervisningsforløb vil opfylde bestemte antal mål. Det er nærmere samspillet mellem de forskellige undervisningsforløb man gennemgår på et eller flere skoleår, der tilsammen opfylder målet. Til gengæld vil nogle forløb kunne dække flere mål end andre, og forløbet om SMS-litteratur dækker mange af de opstillede videns- og færdighedsmål inden for de forskellige kompetenceområder.

Den undervisning, jeg har planlagt og udført inden for SMS-litteratur, har haft udgangspunkt i følgende kompetenceområder:

- Læsning: Herunder forberedelse, sprogforståelse, tekstforståelse og sammenhæng
- Fremstilling: Herunder planlægning, forberedelse, fremstilling, respons og præsentation og evaluering
- Fortolkning: Herunder oplevelse og indlevelse, undersøgelse, fortolkning, vurdering og perspektivering
- Kommunikation: Herunder dialog, it og kommunikation, sprog og kultur og sproglig bevidsthed

Særligt har jeg haft vægt på sprogforståelsen, tekstforståelsen, fortolkningen, it og kommunikationen. Og i en hverdag, hvor eleverne er meget online, bruger deres mobiler meget og har et kommunikationsprog i rivende udvikling, er dette netop meget relevante kompetencer at arbejde med.

Som beskrevet i kapitel 6.1.2 Kommunikation, er nutidens SMS- og chatsprog præget af forkortelser, emotikoner, speciel tegnsætning med mere. Dette online kommunikationsprog kommunikerer med en speciel kode, der skal læres. Derfor er det relevant at skolen bidrager til denne læring af online adfærd og kommunikation, så eleverne ved, hvordan de skal begå sig i de online sociale rum. Og det er vigtigt, at læreren i denne undervisning trækker på elevfagligheden, fordi eleverne i forvejen besidder kompetencer inden for brugen af it, hvilket kan bidrage til danskfagligheden.

Den 11. marts 2015 bragte dr.dk en artikel, der handler om, at brugen af emotikoner er ved at blive til et sprog.⁶⁴ Denne påstand bygges op omkring en politisag fra USA, hvor en 17-årig dreng er blevet tiltalt for trussel af politibetjente, da han har postet en emoji af en politimand efterfulgt af to emoji-pistoler på de sociale medier. Derudover nævner artiklen, at der er lavet et nyt socialt netværk, hvor man udelukkende kommunikerer via emotikoner. Efter lidt søgen på nettet fandt jeg frem til dette nye sociale netværk som ligger på hjemmeside-adressen: www.emoj.li. Det sociale netværk er en app, der skal hentes til brugerens mobiltelefon.

Netop denne artikel underbygger min påstand om, at læring af SMS-litteratur er en relevant kompetence. SMS-litteraturen i sig selv er ikke direkte en kompetence, men et nøje tilrettelagt og udført forløb om SMS-litteratur kan fremme udviklingen af mange forskellige kompetencer. Både inden for sociale-, fortolkningsmæssige- og kommunikative kompetencer. Men også inden for de kompetencemål, der er opstillet fra Undervisningsministeriets side. Eleverne er nødt til at lære at begå sig i den globale og digitaliserede verden vi lever i, samt udvikle evnen til konstant at videreudvikle deres sprogforståelse. Og hvis vi her lærer os op ad Hetmars definition af kompetence i forhold til faglighed, er det snarere elevernes sprogfaglighed, der skal lægges særlig vægt på i et forløb om SMS-litteratur, idet faglighed er dynamisk, hvorimod kompetencen er udtryk for et endemål.

8 Elevfaglighed og skolereform anno 2014

Christine Antorini⁶⁵ havde d. 18. januar 2014 et indlæg i Dagbladet, hvilket man kan læse om på Undervisningsministeriets hjemmeside⁶⁶, hvor hun blandt andet skrev, at den nye folkeskolereform skulle have eleverne som omdrejningspunkt. Således skal alt der bliver sat i værk holdes op på, at det gør eleverne dygtigere og mere motiverede.

Specielt tre nye ændringer til folkeskoleloven pr. 1. august 2014, har gjort sig bemærket.

1. Forenkling af regelsættet Fælles Mål
2. Indførelse af en længere og mere varieret skoledag
3. Indførelse af obligatorisk lektiehjælp og faglig fordybelse

Argumenterne for denne skolereform, som politikerne kaldte et fagligt løft, var, at for mange elever afsluttede folkeskolen uden at kunne det, der skulle til for at klare sig godt på en ungdomsuddannelse. Andre elever fik ikke faglige udfordringer nok. Og for mange elever mistede motivationen og lysten til at lære, mens de gik i skole.⁶⁷ Disse teser blev dermed grundlaget for at forbedre den danske folkeskole endnu me-

⁶⁴ dr.dk: www.kortlink.dk/dr/gabr (d.12/3-15)

⁶⁵ Christine Antorini (S) er undervisningsminister

⁶⁶ Uvm.dk: www.kortlink.dk/uvm/gaht (d.13/3-15)

⁶⁷ Undervisningsministeriet 2014: p.4

re. For ”den danske folkeskole er god. Den er bare ikke god nok.”⁶⁸ Dette førte, som tidligere nævnt, blandt andet til de nye Forenklede Fælles Mål, der fokuserer på kompetencemål, kompetenceområder og videns- og færdighedsmål. Men er det muligt at kombinere elevfagligheden med de stringente færdigheds- og vidensmål fra skolereformen anno 2014, som ønsker at motivere eleverne til at lære mere og samtidigt give dem det faglige løft, de åbenbart mangler?

Foruden Forenklede Fælles Mål har eleverne fået en længere skoledag, og de elever, der i forvejen var skoletrætte, må i den grad føle den længere skoledag som et minus. Heldigvis indebærer den længere skoledag også, at der skal mere bevægelse ind i undervisningen, samt andre aktiviteter, hvilket eventuelt kan bidrage til, at skoletrætheden ikke bliver værre. Men hvis regeringens og Undervisningsministeriets mål skal lykkes, må der også andre midler og metoder til end blot flere timer på skolen og overordnede mål defineret som kompetencer, samt de mange tests til at måle resultaterne.

Gennem arbejdet med denne opgave, hvor jeg har haft fokus på: elevfaglighed som genstand for tilrettelæggelse af undervisning, samtale evaluering muligheder samt kvaliteterne ved at lave en undervisning, der har udgangspunkt i elevernes hverdag og udvikling af diverse kompetencer, er det blevet klart for mig, at vi, som lærere, i højere grad må tilrettelægge en undervisning, hvor elevfagligheden kan få indflydelse for skolens faglighed. Vi må i højere grad samtale med eleverne og huske, at samtalen er nødt til at være åben med plads til elevernes forskellige holdninger, og vi må presse eleverne til at begrunde disse holdninger, og tænke metakognitivt, så deres elevfaglighed skinner igennem. Så eleverne netop får en oplevelse af, at de ikke bare er dumme, men faktisk ubevidst ved meget mere end de selv er bevidste om. Men også så vi som lærere kan få synliggjort den elevfaglighed, eleverne bringer til vores undervisning hver dag. Herudover bør vi fokusere på at spotte de tegn, eleverne viser på deres faglighed, i deres skriftlige produkter. Og ud fra disse tegn tilrettelægge en undervisning, der er mere relevant for eleverne, så de kan arbejde med at udvikle de kompetencer, hvor de endnu har meget at lære. Et eksempel herpå har jeg givet i kapitel 7.1.2.1 De elevfaglige tegn som udgangspunkt for planlægning af fremtidig undervisning.

9 Konklusion

Hvorledes kan man tilrettelægge et undervisningsforløb i dansk, i overbygningen, med fokus på SMS-litteratur og med udgangspunkt i elevfaglighed? Hvilke danskfaglige kompetencer kvalificeres gennem arbejdet med SMS-litteratur?

Gennem arbejdet med denne opgave har jeg fundet frem til, at de danske børn og unge bruger deres mobiltelefoner meget i hverdagen. Eleverne har en vis faglighed inden for dette felt, hvilket kan være smart at bringe ind i undervisningen under nøje planlagte undervisningsforløb, såsom et forløb om SMS-litteratur. Mobiltelefonen er den perfekte læringsressource for et forløb om SMS-litteratur, hvor det største minus er, at mobilen ikke giver særlig stor mulighed for samarbejde. Derfor er man nødt til lave visse aktiviteter, der støtter forståelsen for SMS-litteraturen samt samarbejdet i klassen. Et eksempel på en sådan aktivitet som jeg udførte i min praktik, er gruppearbejdet, hvor eleverne producerede mindmaps til at danne overblik over SMS-novellen *Er du OK?*

⁶⁸ Undervisningsministeriet 2014: p.4

Fordelen ved at anvende mobiletelefonen i undervisningen er, at den moderne mobiltelefon faktisk er en avanceret multimediemaskine, som fylder meget i elevernes bevidsthed. Derudover har de fleste elever én i lommen, så den er nem at inkludere i undervisningen, når nødvendigt. Selve SMS-litteraturen henvender sig selv til de elever med skriftsproglige problemer, idet disse elever også læser og skriver SMS'er i deres dagligdag. Derfor vil arbejdet med SMS-litteratur henvende sig til alle i klassen. Foruden det fokus, der bør være på at læse litteratur på nye og spændende måder, er man også nødt til at tilrettelægge en undervisning, der fokuserer på sproget. SMS-litteraturen anvender andre sprogkoder end den almene litteratur. Derfor er det vigtigt at få afdækket, hvor stor elevfagligheden er inden for brugen af disse sproglige koder samt udviklingen heraf. Eksempelvis lavede jeg den lille klasse-/paraktivitet, hvor eleverne skulle finde på nye forkortelser, som vi andre skulle gætte.

Eleverne er i besiddelse af en faglig viden, som de har tilegnet sig uden for skolens rum. Denne faglighed er en dynamisk proces, der sker i samspil mellem undervisning, elevens livsperiode og det sociale klima. Men elevfagligheden hænger også sammen med elevernes egenverden, altså hvad de interesserer sig for og hvad de gider engagere sig i. Elevfagligheden kan blive synliggjort for læreren såvel som eleven ved åbne, sokratiske samtaler, hvor man udfordrer elevernes selvreguleringsniveau gennem selvvurdering. Det er vigtigt, at eleverne bliver trænet i at indgå i disse sokratiske samtaler, hvor sigtet er at træne eleverne i kritisk tænkning samt udvikle færdigheder i at forstå og udtrykke sig sprogligt. Derfor skal eleverne besidde eller tilegne sig visse dialogiske dyder såsom: modtagelighed, selvdisciplin, begrundelse, koncentration, oprigtighed, mod, respekt og generøsitet i samtalerne. Det er en vigtig del af forståelsen af sin elevfaglighed, at man kan begrunde sine synspunkter og tolkninger. Ligeledes er evnen til metakognition hos eleverne uundværlig, når man vil synliggøre elevfagligheden.

Foruden synliggørelsen af elevfagligheden, er det også muligt at se tegn på elevfagligheden eksempelvis gennem elevernes skriftlige produkter. De skriftlige produkter viser elevernes kommunikative egenskrivning. Foruden ved skrivning er, at det kan fastholde og klargøre tanker hos den enkelte. Dermed bliver elevernes skriftlige produkter uvurderlige selvvurderingsredskaber, idet skrivningen stimulerer og understøtter refleksion hos den enkelte. De tegn på elevfaglighed, som man kan finde i elevernes skriftlige produkter, kan man bruge som udgangspunkt for planlægning af fremtidig undervisning. På denne måde kan man hjælpe eleverne til at udvikle deres vurderings- og feedbackniveauer samt danskfaglige kompetencer.

For at eleverne kan få størst muligt fagligt udbytte af undervisningen, er det vigtigt, at eleverne laver egne digitale produktioner. Derfor vil et undervisningsforløb om SMS-litteratur ikke være fyldestgørende og relevant, hvis jeg kun fortalte eleverne om det historiske grundlag for SMS-litteraturen eller hvis de kun fik lov til at læse en enkelt SMS-novelle på computeren. Nej, eleverne er nødt til at prøve at modtage en SMS-novelle på deres mobiletelefoner og få følelsen af, hvordan det virkelig er at læse SMS-litteratur. Herudover er det meget vigtigt, at eleverne får lov til at lave deres egen SMS-novelle, hvor de netop kan lege med de sproglige virkemidler, som SMS- og chatsproget indeholder. Herudover ligger der krav til læreren og undervisningen, som er fremsat af Undervisningsministeriet om at opnå visse kompetencemål inden for danskfaget.

Et undervisningsforløb om SMS-litteratur kan bidrage til udviklingen af mange forskellige kompetencer inden for danskfaget. Både sociale-, tolkningsmæssige- og kommunikative kompetencer såvel som de kompetencemål, der er fremsat af Undervisningsministeriet anno 2014. I et emne som SMS-litteratur, kan det være særlig vigtigt at have fokus på sprogforståelsen, tekstforståelsen, fortolkningen og it og kommunikati-

onen, idet det online kommunikationssprog er i konstant udvikling. Det online kommunikationssprog kommunikerer med en speciel kode, der skal læres. Men dette sprog er ikke et udtryk for et endemål, såsom kompetencen er det. Derfor bør man i højere grad arbejde med elevernes sprogfaglighed end competence, da fagligheden er dynamisk.

Hvis vi i stedet ser på elevfagligheden i forhold til skolereformen anno 2014, er det vigtigt, at elevfagligheden får indflydelse på skolens faglighed. Ud fra mit teoretiske- og empiriske grundlag er det min konklusion, at hvis skolereformen skal få succes i opfyldelsen af diverse kompetencemål, skal vi i højere grad vægte den sokratiske åbne samtale og fordre eleverne til at tænke og formulere sig metakognitivt, således at elevfagligheden kan blive synlig og dermed indvirke på fremtidig planlægning af undervisningen. Ydermere skal vi have øje for elevernes tegn på elevfagligheden i deres skriftlige produkter, så vi kan tilrettelægge en undervisning, hvor eleverne kan arbejde med at udvikle de kompetencer, hvor de endnu har meget at lære.

10 Perspektivering

I kapitel 6.1.1 Børn, unge og medier præsenterer jeg en samtale, jeg havde med eleverne om deres brug af mobiltelefonen med fokus på SMS. I denne samtale nævnte flere af eleverne, at de ikke brugte SMS'erne så meget, men at de i stedet sendte beskeder til hinanden via Facebook-Messenger. Derfor kan man stille spørgsmålet om, hvorvidt SMS-litteraturen allerede er forældet i forhold til de unges brug af Facebook-Messenger og andre sociale medier. Eksempelvis findes der en hjemmeside kaldet: www.movellas.com, hvor man kan skrive og dele sine egne historier og digte, uden man behøver at være en anerkendt forfatter. Grundet de unges massive færden på nettet, kan det derfor være relevant at se på de mange forskellige former for netværk og platforme, såsom Movellas, som grundlag for undervisning, hvor elevfagligheden i høj grad kan skinne igennem.

11 Bilag

Bilag 1 – Overordnet undervisningsplan over forløbet om SMS-litteratur

7 lektioner:

- 2 lektioner mandage kl. 8:45 – 10:45 (møder kl. 8:00, og er med til opstart)
- 2 lektioner onsdage kl. 8:00 – 10:00
- 3 lektioner torsdage kl. 12:00 – 15:00

I uge 43 og 44 skal jeg ikke stå for undervisningen, da der er rusmiddelluge i uge 43 og temauger i uge 44. Jeg deltager i undervisningen som hjælper og lærer eleverne bedre at kende.

Tema

Vi skal i løbet af de fem uger arbejde med to forskellige temaer.

Tema 1: SMS-litteratur (forventet tid: 3 uger)

- Eleverne introduceres til SMS-litteratur
- Modtager hver en udvalgt SMS-novelle, som bearbejdes på klassen.
 - Der laves mindmap etc. over novellens personer og struktur.
- Eleverne skal producere egen SMS-novelle, som skal sendes til en klassekammerat + praktikant.
- Eleverne evaluerer på hinandens SMS-noveller ved positiv feedback og konstruktiv kritik.

Kompetencer, der skal arbejdes med i de seks uger

Færdigheds- og vidensmål efter 9. klasses trin

Læsning

Forberedelse:

- Eleven kan skaffe overblik over multimodale teksters opbygning
- Eleven har viden om afsenderforhold og målgruppe
- Eleven har viden om genretræk og multimodalitet

Sprogforståelse:

- Eleven kan vurdere tekstens sproglige virkemidler
- Eleven har viden om sproglige virkemidler
- Eleven har viden om ordvalgets betydning for budskabet

Tekstforståelse:

- Eleven kan sammenfatte informationer fra forskellige elementer i teksten
- Eleven har viden om metoder til vurdering af teksters formål og perspektiv
- Eleven har viden om tekstelementers opbygning og funktion

Sammenhæng:

- Eleven kan sætte tekster ind i sammenhæng
- Eleven kan kritisk vurdere teksters udsagn på baggrund af kontekst

- Eleven har viden om sammenhæng mellem tekst og kontekst

Fremstilling

Planlægning:

- Eleven har viden om produktionsplanlægning, roller, faser, ressourcer, opgavetyper og deadlines
- Eleven har viden om komplekse fremstillingsprocesser
- Eleven kan tilrettelægge proces fra idé til færdigt produkt

Forberedelse:

- Eleven kan forberede større multimodale produktioner
- Eleven kan disponere og layoute stof så det fremmer hensigten med produktet
- Eleven kan indsamle oplysninger og disponere indholdet

Fremstilling:

- Eleven har viden om virkemidler, grafisk design og efterproduktion
- Eleven kan fremstille større multimodale produktioner

Respons:

- Eleven kan respondere på forholdet mellem produktion og genre
- Eleven kan respondere på sproglig stil

Præsentation og evaluering:

- Eleven har viden om formidlingsformer
- Eleven kan lancere større multimodale produktioner
- Eleven kan layoute tekster, så det fremmer kommunikationen

Fortolkning

Oplevelse og indlevelse:

- Eleven kan følge forløb og komposition i komplekse tekster
- Eleven kan reflekteret indleve sig i tekstens univers som grundlag for fortolkning

Undersøgelse:

- Eleven kan undersøge samspillet mellem genre, sprog, indhold og virkelighed
- Eleven har viden om genrer, sprog, symbolik, forfatter, værk og fortæller
- Eleven har viden om analysemetoder og forståelsesstrategier

Fortolkning:

- Eleven har viden om metoder til sammenstilling af undersøgelsens elementer
- Eleven kan fortolke egne og andres fremstillinger af identitet i tekster

Vurdering:

- Eleven kan vurdere teksters form

Perspektivering:

- Eleven kan sætte teksten i relation til aktuelle problemstillinger

Kommunikation

Dialog:

- Eleven kan deltage aktivt, åbent og analytisk i dialog

It og kommunikation:

- Eleven har viden om digitale teknologiers kommunikationsmuligheder
- Eleven kan diskutere betydningen af digitale kommunikationsteknologier for eget liv og fællesskab

Sprog og kultur:

- Eleven har viden om sproglige normer og omgangsformer i forskellige situationer

Sproglig bevidsthed:

- Eleven har viden om sproglig modalitet
- Eleven har viden om nuancer i sproget og sprogets virkning
- Eleven har viden om sprog og sprogbrug, sprogets variation og forskellige funktioner

Evaluering

Som evaluering til tema 1, skal eleverne producere deres egen SMS-novelle. Denne skal sendes til klassekammerater. Nogle af eleverne skal sende deres SMS-novelle til praktikanten. Hver elev forbereder feedback til den novelle, som de har modtaget. Der skal både være positive ting samt konstruktiv kritik.

Andre tiltag eller didaktiske overvejelser

Jeg vil i dette praktikforløb stille læringsmål for eleverne ved start af hver time. Dette gøres for, at målene skal blive tydelige for eleverne. Dette skulle gerne fremme, at eleverne får øje for, hvad de skal lære, og hvor meget de skal præstere. Dette gøres ud fra Trude Slemmens – *Vurdering for læring i klasserummet*. Dafolo, 2012, hvor der lægges vægt på tydelige mål i undervisningen, hvilket udspringer fra John Hatties teori om *synlig læring*.

Bilag 2 – Elevernes anmeldelse af SMS-noveller

Anmelder: Robert

Forfatter: Kasper

Et hurtigt resumé må være, at den handler om drengen Kenny, der er den mindste i en familie, der efter moderens død nu består af Kenny, hans to ældre søskende og hans papfar; alle sammen nogen, Kenny har problemer med. Han bliver hele tiden råbt af og bedt om at gøre rent eller låne én penge. Og efter moderens død er der ingen, der tænker på, hvordan Kenny har det.

Jeg kan godt lide den måde, du har valgt at lave karakteren Kenny på. Du er god til at bruge ??? og !!!, som giver en hård og utryk stemning. Du er god til at bygge en stemning op, og jeg kan rigtig godt lide det twist, der kommer hen mod slutningen. Novellen bliver helt personlig, da man bliver sat rigtig ind i Kenny liv og hans fortid ift. moderen. Der står ikke, hvornår beskederne bliver sendt, så på dét punkt er det lidt svært at fornemme hvordan og hvorledes. På trods af ingen smileys kan jeg sagtens mærke stemningen og personernes følelser, humør og holdninger. Jeg synes ærlig talt ikke, sms-novellen kunne have været meget bedre. Den er nærmest perfekt lavet, ift. hvornår tingene sker, og hvordan sms'erne og stemningen udvikler sig i løbet af novellens forløb. Slutningen kan man heller ikke rigtig sætte en finger på. Selvom det er lidt 'cliché-agtig' fortælling, vil jeg ikke beskrive slutningen som forudsigelig. Min hvis jeg dog skulle pointere noget, der kunne gøres bedre, ville det være, at den skulle være mere overskuelig. Historien/plottet er super, og som sagt er stemningen ligeledes, men den kunne dog være lidt svær at finde rundt i og følge med i, indtil man havde fået ordentlig styr på personerne og selve handlingen.

Alt i alt er det en virkelig god sms-novelle, der ligesom alt andet kan forbedres. Det vigtigste at huske er dog, at den gode stemning var til stede, på trods af at det bare er en ultrakort sms-novelle.

Anmeldelse af SMS-novelle

Modtager: Sigrid

Afsender: Nadia

Referat:

SMS-novellen handler om en pige, som har den dominante rolle i en pigegruppe/klike. Der er en pige i klassen (Louise), som hende og hendes veninde ikke finder 'værdig', og derfor planlægger de at ville mobbe hende ud af klassen.

Da den dominante pige spørger Louise, om hun vil mødes med hende, Sascha (Victorias veninde) og nogle drenge, men hun ikke har tid, påbegynder Victoria sin mission om at mobbe Louise ud.

Substans:

Selve SMS-novellen, jeg har modtaget, består af tre SMS'er.

Hver SMS i novellen er skrevet som en dialog mellem to piger - første SMS mellem Sascha og Victoria, de efterfølgende mellem Victoria og Louise.

Virkemidler:

Hun har benyttet sig fint af tegnsætning, dog ingen emojis.

Konstruktiv kritik:

Eftersom hver enkelt SMS i SMS-novellen er skrevet som dialog mellem to personer, flyder SMS'erne sammen og bliver en smule tvetydige og komplicerede at forstå.

Selve handlingsforløbet i novellen er - til min smag - for kort, og jeg kunne godt have tænkt mig at have fået mere kød på hændelserne; jeg kunne godt have tænkt mig at få at vide, hvad der videre var sket med Louise - om hun var blevet mobbet ud, eller om hende og Victoria blev veninder igen.

(I den fulde version af novellen læser man sig til, at Louise faktisk flytter.)

Derudover kunne jeg godt have syntes, at der var pointe i som læser at have fået at vide, om det skænderi, som tydeligt er forekommet mellem de tre piger, havde været længerevarende, eller om det bare var en uoverensstemmelse, som pludselig opstod.

Nadia har undervejs ikke benyttet sig af emojis, og det kan påvirke novellens udtryk og gøre den en smule flad. Hun har derimod benyttet sig af udråbstegn, hvilket for sin vis faktisk også gør sig ud for emojiernes symbolik.

(I den fulde version, som jeg ikke modtog, har Christine benyttet sig af "<3'er")

All in all er novellen faktisk ganske udmærket og skildrer med en vis formalitet det at være mobbeoffer i en folkeskoleklasse, samtidig med at den viser den meget markante dominans, som oftest forekommer i en klasse. Stor ros.

Personkarakteristik:

Victoria: Victoria er klassens 'hersker', og hun dominerer med frygt. Hun er en meget snæver og smålig person, som anskuer forskelligheder som noget upassende. Hun er den, som alle 'ser op til', den som alle vil være, udelukkende fordi hun er magtfuld og kontrollerende.

Sascha: Sascha er Victorias lille nikkedukke, som gør alt, hvad hendes 'herre' beder hende om. Hun bliver styret af frygt for at blive mobbet af klassens dronning.

Louise: Louise er herskerindens og medløberens offerlam. Hun er grov i munden for at holde paraderne og er derfor meget defensiv på den verbale facon.

12 Litteraturliste

Bøger:

Asmussen, Jørgen: *Didaktisk design i dansk*. Hans Reitzels Forlag, 2014.

Asmussen, Jørgen: *Digitalt dansk*. Academica, 2011.

Bundsgaard, Jeppe et al.: *Kompetencer i dansk*. Gyldendal, 2009.

Gibbons, Pauline: *Læring gennem samtale*. Unge Pædagoger, nr. 5, 2009.

Hansen, Jens Jørgen: *Læremiddellandskabet*. Akademisk Forlag, 2010.

Hattie, John: *Synlig læring for lærere*. Dafolo, 2013.

Hetmar, Vibeke: *Litteraturpædagogik og elevfaglighed*. Danmarks lærerhøjskole, 1996.

Hetmar, Vibeke: "Det åbne, det vurderende og det eksperimenterende" i: Jensen, Thorkild Borup et.al.: *På vej mod ny litteraturpædagogik*. Danmarks lærerhøjskole og Kroghs Forlag, 1994.

Jespersen, Marie Bloch & Eriksen, Maria Vestergaard: *Altid Online*. Dansk lærerforeningens forlag 2012.

Korsgaard, Klara: "Skrivning som evalueringsredskab" i: Tidsskriftet Viden om Læsning, nr. 6, september 2009.

Pihlgren, Ann S.: *Sokratiske samtaler i undervisningen*. Frydenlund, 2011.

Slemmen, Trude: *Vurdering for læring i klasserummet*. Dafolo, 2012.

Sørensen, Birgitte Holm: "Børn, unge og medier" i: Asmussen, Jørgen: *Digitalt dansk*. Academica, 2011.

Sørensen, Birgitte Holm & Levinsen, Karin: *Didaktisk Design – Digitale Læreprocesser*. Akademisk Forlag, 2014.

Sørensen, Birgitte Holm et al.: *Skole 2.0*. Klim, 2010.

Undervisningsministeriet: *Den nye folkeskole – en kort guide til reformen*. 2014.

Links og publikationer:

Alinea.dk: *SMS-noveller 4. – 10. klasse*, informationsside: www.kortlink.dk/alinea/g4sz (anvendt d.12/2-15)

Danskfaget.dk: *Sms-litteratur*: www.kortlink.dk/danskfaget/g95v (anvendt d. 6/3-15)

Downes, Stephen: *LMS vs. PLE*, video: www.kortlink.dk/youtube/g58q (anvendt d. 16/2-15)

Dr.dk: *Taler du ☺? Emoji er ved at blive til et sprog*: www.kortlink.dk/dr/gabr (anvendt d.12/3-15)

Historiefaget.dk: *11. september 2001*, artikel: www.kortlink.dk/historiefaget/fuks (anvendt d.9/2-15)

Kiilerich, Elmer Tvorup: *Skrivekontrakter – Feedback og synlige læringsmål*. Bachelor, UCN – lærer, Aalborg 2014.

Mascheroni, G. & Cuman, A., 2014. *Net Children Go Mobile: Final report*.

Smspress.dk: *Er du OK?*, SMS-novelle: www.kortlink.dk/smspress/fumf (anvendt d.9/2-15)

Ufm.dk: *Begreber*: www.kortlink.dk/ufm/ga2n (anvendt d. 11/3-15)

Uvm.dk: *Elevernes skolereform*: www.kortlink.dk/uvm/gaht (anvendt d. 13/3-15)

Videnskab.dk: *Læs en god bog og bliv et bedre menneske*: www.kortlink.dk/videnskab/gaaa (anvendt d. 12/3-15)

Vurdigi.dk: *Vurdering af digitale læremidler*: www.kortlink.dk/vurdigi/g9s3 (anvendt d. 10/3-15)

Youtube.com: *September 11th 2001-Attack on the World Trade Center*, video: www.kortlink.dk/youtube/fuky (anvendt d.9/2-15)

13 Figurer

Figur 1: Mascheroni, G. & Cuman, A. (2014). *Net Children Go Mobile: Final report*. P. 7.

Figur 2: Hetmar, Vibeke: *Litteraturpædagogik og elevfaglighed*. Danmarks lærerhøjskole, 1996. P. 23.

Figur 3: Hattie, John: *Synlig læring for lærere*. Dafolo, 2013. P. 185.

Figur 4: *Mobiltelefonen som læringsressource*. Vurdering udarbejdet på www.vurdigi.dk

Figur 5: *SMS-litteratur som forløb i danskundervisningen*. Vurdering udarbejdet på www.vurdigi.dk

Figur 6: *Ufm.dks definition af kompetencer*. www.kortlink.dk/ufm/ga2n (anvendt d.11/3-15)

Figur 7: Bundsgaard, Jeppe et al.: *Kompetencer i dansk*. Gyldendal, 2009.